

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta „ 13.—
za četrt leta „ 6:50
za en mesec „ 2:20

V upravnishvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta „ 10.—
za četrt leta „ 5.—
za en mesec „ 1:70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod žez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

Političen list za slovenski narod

Upraviništvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona štev. 188.

Inserati:

Enostop. petlitvsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 „
za trikrat 9 „
za več ko trikrat 8 „
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Kvadratura kroga.

Molk . . .
Molči dr. Tavčar, molči vodstvo narodno napredne stranke, molči tudi sicer tako kričavi »Narod«. Liberalci so se zapisali med trapiste.

Strgan leži ob tleh kulturnobojni liberalni program. »Narod« je pred časom slavil Clemenceau in francosko ložo ter s povzdignjenim glasom naznanjal, da bo slovenska liberalna stranka začela isti boj, in završalo bo po vsej državi in »rimske podgane« bodo bežale čez mejo.

Mnogo člankov je napisal »Narod« o razporoki in vsa liberalna stranka je čutila to potrebo tako živo, da je že komaj čakala dne, ko bodo možički in ženice lahko šli narazen uživati svobodo in napredek, ki jim ju krati grdi »klerikalizem«. Psovali so kot nazadnjake in nesramne tepce one, ki so se temu upirali ali celo podpisovali protestne pole.

Katoliško vero je popisovalo glasilo narodno napredne stranke kot izmišljotino »farjev« kot glavno nalogo prosvetljenemu človeštvu so začrtali dolžnost, da prežene verski pouk iz šol in odstrani bogoslužno udeležbo učiteljsstva in šolske mladine.

Izvršitev tega so svečano poverili Ivanu Hribarju. Vse, kar liberalno leze in gre, je brzojavilo Hribarju ob njegovi izvolitvi, polno nade, da ta krasni program izpelje. Odmevalo je vriskanja in navdušenosti, in koder se je našlo dovolj liberalcev, so zažgali še kres, da bi naznanjal slovenskemu svetu novo dobo prosvete in svobodne luči. Vse je bilo pijano vselega pričakovanja.

Naenkrat mrzla pršna kopel z Dunaja! Vse nič! Ivan Hribar je takoj vse nade umiril: On je postal čez noč zvest pristaš prečastite jugoslovanske duhovščine, jej je stisnil roko, položil roko na srce in zagotovil, da bo branil krščanski značaj nerazdružnega zakona, da bo skrbel, da se nežni mladini ne bo od nekrščanskih učiteljev trgala sveta vera iz srca, in bo nastopal s svojo moško značajnostjo za pravice cerkve.

Nastal je molk . . .
Dr. Tavčar si mane oči in študira »Slovenca«, narodno napredna stranka premišljuje, ali ima odslej še pravico eksistence. In obrnili so se do Hribarja z nujno prošnjo, naj jim vendar sporoči, kaj je naredil, da bodo vedeli, ali naj žive ali naj umrjo.

In se je vsedel Ivan Hribar na cesarskem Dunaju in je premišljeval, kaj bi odgovoril, da bi bilo na obe strani prav. »Vseslovanski genij«, »prvi talent slovenskega naroda«, »ste-

ber napredka in svobodoljubja« je odposlal liberalcem v Ljubljani sledeče pojasnilo, ki je res tako jasno, da vedo ubogi liberalci, pri čem da so. Pismo slove:

»Jugoslovanski klub.« »Slovenec« prinaša o pogajanjih glede ustanovitve skupnega jugoslovanskega kluba deloma na podlagi ugibanj izmišljene, deloma pa namenoma zlagane vesti. — Dasi slovenska javnost itak ve, koliko vere zaslučujejo poročila »Slovenčeva«, zdelo se mi je vendar potrebno, na to opozoriti. Stvari na ljubo ne bodem natančneje razpravljati o omenjenih pogajanjih in drugih z njimi v zvezi stoječih okoliščin; vsaj se bode v teku časa vse samo od sebe razbistrilo in pojasnilo. Le toliko prosim, da imajo volivci zaupanje v poslanec, ki so združeni v »Zvezi južnih Slovanov«: prepričali se bodo, da so tega zaupanja tudi vredni. — Na Dunaju, dne 19. junija 1907. — Ivan Hribar.«

Tako je Ivan Hribar srečno iznašel krog na štiri vogle. On je velik matematik. Liberalna stranka in gospodje v »Jugoslovanskem klubu« imajo zdaj prijetno nalogo, da se vadijo v reševanju Hribarjevih rebusov.

Občni zbor »Sloge«.

Gorica, 20. junija 1907.

Danes se je ob precejšnji udeležbi vršil občni zbor političnega društva »Sloga«, ki vodi našo goriško politiko. Ker je bil društveni predsednik dr. Gregorčič kot državni poslanec na Dunaju zadržan, je vodil zborovanje društveni podpredsednik dr. Dermastia.

Poročilo odbora.

Poročilo odbora o društvenem delovanju omenja, da se društvo potovalo za splošno in enako volivno pravico do državnih zborov, zavzelo je strogo narodno stališče, ko se je šlo za to, ali bo goriški nadškof Slovenec ali Italijan, energično je poseglo z drugimi Slovenci vmes ob otvoritvi nove železnice, ko se je šlo radi napisov na goriški postaji. Volitve so dale društvu mnogo dela in prinesle vanj več življenja. Volitve so pa tudi pokazale pomanjkljivost v naši organizaciji. Vršilo se je veliko shodov, le žal, da se to ni vršilo tudi poprej. Sleđnjči naznani, da mu je pisal predsednik dr. Gregorčič, da se odpoveduje predsedništvu ter da ne bi mogel sprejeti nove izvolitve za predsednika ali v odbor. — Sleđnjči predlaga, da se izreče najiskrenejša zahvala za delovanje dosedanjemu odborniku dr. Aleks. Rojcu, ki ga huda bolezen zadržuje, da ne more več sodelovati, kar je bilo soglasno sprejeto. To poročilo se je vzelo tudi na

znanje. Ravnotako poročilo blagajnika dr. Pavlice, ki je poročal o denarnem stanju društva, ki je dosti bolj ugodno, ko sicer.

Volitev odbora.

Pri volitvi predsednika se odpoved dr. Gregorčiča ni vzela na znanje in je bil dr. Gregorčič zopet izvoljen za predsednika. Kot odborniki so izvoljeni gg.: dr. Pavletič, prof. Berbuč, nadučitelj Likar, dr. Dermastia, dr. Pavlica, dež. poslanec Klančič, župan Vidmar, svečar Jernej Kopač in strojnik Spacapan. Kot namestniki so izvoljeni gg.: prefekt Rejc, župan Brce, župan Lutman, veleposestnik Silič in župan Černič.

Za »Slovenski klub«.

Nato je v daljšem govoru g. prefekt Rejc utemeljeval sledečo resolucijo, ki je bila soglasno sprejeta: »Občni zbor »Sloge« z zadovoljenjem odobrava korak svojih obeh poslancev v državnem zboru, ki sta vstopila v en klub z delegacijo S. L. S. na Kranjskem in štajerske »Kmečke zveze« ter zahteva, da tudi posihmal postopata složna in edina med seboj, složna in edina tudi z poslanci S. L. S. in K. Z. ter da neustrašeno stojita za katoliško-narodni program »Sloge«, na katerem sta bila izvoljena. Isti zbor izraža tudi posebno veselje nad solidarnostjo slovenskih in čeških katoliško-narodnih poslancev.«

Strankarska organizacija.

Dr. Breclj je povdarjal, da se mora naša strankarska organizacija izpolniti (posebno po »Kmečkih zvezah«) ter utemelji sledečo resolucijo:

»Občni zbor »Sloge« pristrčno pozdravlja ustanovljenje stanovskih političnih organizacij po goriški deželi, predvsem pa »Kmečke zveze« in želi, da se jih vse slovenski narod na Goriškem tesno oklene. Iskreno želi, da se ustanovi na podlagi teh organizacij izvrševalni odbor naše stranke, ki bo imel vrhovno vodstvo vsega našega javnega delovanja v svojih rokah.« Ta resolucija je bila tudi soglasno sprejeta.

Volivna reforma za deželni zbor.

Nadalje je utemeljeval dr. Breclj sledečo resolucijo:

»Občni zbor »Sloge« se pridružuje protestu društvenega odbora proti vzakoničnosti novega volivnega reda, ki ga je sprejel deželni zbor goriški. Hkrati zahteva izpremembo volivnega reda na podlagi splošne, enake, direktne in tajne volivne pravice tudi za deželni zbor.« (Soglasno sprejeto). — G. župnik Rojc je še predlagal, naj se napravi natančen orga-

nizacijski načrt za celo deželo, po katerem naj se deluje. Sprejeto.

Za slovensko trgovsko šolo v Gorici.

G. Jernej Kopač je utemeljeval sledečo resolucijo:

»Redni občni zbor »Sloge« v Gorici, dne 20. junija 1907 smatra za nujno potrebo ustanovitve nižje trgovske šole v mestu Gorici za celo goriško deželo, ter z zadovoljstvom sprejme na znanje, da se taka šola v najkrajšem času ustanovi.

Ker pa se je dognalo iz verodostojnega vira, da ima biti ista ustanovljena samo z italijanskim učnim jezikom, protestira najodločnejše proti taki krivici, da bi se Slovenci, ki smo v deželi v veliki večini in imamo ravno tako potrebo in pravico do take gospodarske ustanove, kakor naši italijanski sodelanci, da bi se na tak način prezirali ter ustanavljali z denarjem naših davkoplačevalcev zavodi, od katerih bi Slovenci ne imeli nobene koristi.

Pozivljamo vse slovenske državne in deželne poslance, da zastavijo na merodajnem mestu ves svoj vpliv v to, da se ustanovi v Gorici trgovska šola s slovenskimi in italijanskimi paralelkami ali če bi se to ne moglo doseči, da se ustanovi samostojna slovenska trgovska šola. Ta resolucija je bila soglasno sprejeta.

Dr. Breclj protestira ob soglasnem prirejanju proti temu, da bi se s slovenskim denarjem prirejele razstave z laškim značajem, kakor se je to zgodilo sedaj ob razstavi društva za pospeševanje male obrti.

Ker se nihče več ne oglasi k besedi, zaključil predsednik občni zbor, izražajoč nadejo, da bo to veselo življenje, ki se je sedaj začelo v stranki, ostalo še naprej in rodilo lepih in trajnih sadov.

Kmečko vprašanje v državnem zboru.

Vladar je v prestolnem govoru, s katerim je otvoril zasedanje državnega zbora, prvega izvoljenega po načelu splošne in enake volivne pravice, začrtal svoji vladi pot, po kateri naj hodi, in ki jo naj kaže avstrijskim narodom. Zato se je cesar ozrl tudi na posamezne stanove ter je v kratkih besedah omenil, česar želi od sedanjega državnega zbora.

Tudi mi se hočemo ozreti na cesarske besede in naprej pogledimo, kaj zahteva cesar od državnega zbora, da naj stori za kmečki stan.

LISTEK.

Pismo s Kitajskega.

(O Veselko.)

Kakor mogočen kres zaplapolalo je na Kitajskem pred letom dnij navdušenje za ustavo. Dolgo, več mesecev je gorela ta mogočna grmada; potem je začela polagoma ugaševati in danes od vsega plamtečega entuziazma ni skoro nobenega sledu več. Debela plast pepela, pod katerim tli še tu pa tam kak ogorak . . .

Nastopila je nekaka reakcija. Odrevenelo konfucijanstvo, kateremu je novi reformatorski tok grozil zadati smrtni udarec, se je zopet oživilo. Vsaj vlada si močno prizadeva v ta ledeni verski sestav viliti nekoliko toplote. Pred več meseci je namreč cesar podelil Konfuciju čast prvega božanstva. Njegov praznik je povzdignil v praznik prvega reda. To se pravi: Prej so smeli mandarin in učeniaki darovati Konfuciju, danes pa jim to ni več dovoljeno. Konfuciju sme darovati sedaj le — cesar sam. — Poleg tega veli cesarski ukaz, da se ima v njegovem rojstnem kraju Džy-fu (Šantung) sezidati velikanska šola, univerza, kjer se bode poučevalo samo v starodavnih disciplinah: razlaganje kanoničnih knjig (klasikov), streljanje z lokom, kočijaška umetnost itd. Vse to v čast »nedosegljivemu učitelju človeštva«, kakor imenuje cesarski ukaz Konfucij. — Ali je sploh mogoče večje nazadnjaštvo ?!

Pred letom dnij se je započela mogočna akcija proti najbolj zakletemu sovražniku kitajskega naroda — proti opiju. Z mladeniško navdušenostjo so šli vsi, ki jim je blagor na-

roda na srcu, v boj proti stoglavni peklenski zmiji. Vlada je izdala glede na prodajo in uživanje tega pogubonosnega strupa najstrožja določila. Mandarin, ki bi se opijem ne mogel ali ne maral odpovedati v določenem času, se odslovi iz državne službe, naj je službeno še tako izurjen in duševno še tako zmožen. V onih kitajskih pokrajinah, v katerih je bil opij za ljudstvo dosedaj glavni pridelek, se mora strupena rastlina, mak (papaver somniferum), sejati vsako leto v določenih manjši meri. V desetih letih ima popolnoma prenehati. Uvoz se preprovo, oziroma se naloži nanj visoka carina . . .

Se-li bo posrečilo zatreti to hudo zlo, ki ugonablja kitajski narod? Težko. Vlada je pokazala s svojim, vsega priznanja vrednim odlokom dobro voljo, in basta! Da se ukaz izvrši v vsem svojem obsegu, o tem še misliti ni. Kitajska vlada izda namreč vsako leto nebroj ukazov, a skoro vsi ostanejo le na popirju. Nič nenavadnega namreč ni, da danes prekličje, kar je včeraj ukazala, in jutri prepove, kar je danes dovolila. Mandarin vrtoglavo svoje vlade dobro pozna, zato se za njene ukaze bore malo brigajo. Zbog tega jim gre opij tudi zanaprej ravnotako v slast, kakor doslej. Bele vrane so oni mandarin, ki prezirajo makov sok. Časniki poročajo, da je letos mak vsejan še v veliko večji množini, kakor prejšnja leta. Ostane torej vse pri starem . . .

Izmed najnavadnejših kazni za kitajski zločinca je širok lesen ploč, ki ga obsojencu pritrdijo na vrat in varno zaklenejo. S takim, ne haš priličnim ovratnikom mora potem hudodelec hoditi po ulici med ljudmi, ki si nevarnega tiča lahko ogledajo od blizu. Zločin, ki ga je izvršil, je zabeležen z debelimi črkami na deski. — Ta način kazni se je prosvit-

ljenim Evropejcem zdel prekrut, barbarski. Zato niso vedeli mestni očetje v evropskem delu Šanghaja pred dvema letoma ukreniti nič nujnejšega, kakor odpraviti to kazen. Mesto nje so določili toliko in toliko dni temnice. A kaj se je zgodilo? Ko so zvedeli dvomljivi elementi okoli Šanghaja in drugod za to humanitetno odredbo, izbrali so si evropski del Šanghaja, ki je od kitajske uprave popolnoma neodvisen, za svoje zavetišče. Ščasoma se je nabralo te sodeže take množice, da niso bili meščani pred njim več varni. Ob belem dnevu so lopovi napadali bogate meščane. Policija jim ni bila več kos. Pri nekem spopadu je bil ubit celo eden policist, več pa jih je bilo ranjenih. In modri očetje so prišli sleđnjči do britkega spoznanja, da je kitajska kazen, ploč in batine, res prav pametna, na Kitajskem neobhodno potrebna naredba. Pred par tedni so vsled tega razveljavili svoj prejšnji sklep in povrnili zaslužnemu plohu zopet prejšnje dostojanstvo. Mandarin pa, ki so magistratovce svarili pred nepremišljenim sklepom, se sedaj smejejo v pest.

Ker smo že v Šanghaju, pa se ozrimo še na veliko skupščino protestantskih in anglikanskih misijonarjev in misijonarice, ki so jo priredili o priliki stoletnice anglikanskega misijonskega delovanja. — Leta 1807. je namreč stopil prvi anglikanski misijonar na kitajsko zemljo. Bil je to učeni R. Morrison. Kako sterilno je bilo njegovo delovanje, kaže dejstvo, da je izpreobrnil šele čez sedem let prvega Kitajca h krščansko-anglikanski veri, naslednja leta pa 6, recij šest Kitajcev, ki so stopili v anglikansko cerkev. Pozneje pa je šlo bolje, tako vsaj pravijo številke. Leta 1842. je bilo namreč 20 misijonarjev in misijonarice, kitajskih vernikov pa 6; leta 1905. pa že 3270 misijonarjev in 150 tisoč komunikantov. Zanes-

ljivosti teh števil seveda ni mogoče kontrolirati. Zbrali so se torej pred štirinajstimi dnevi v Šanghaju zastopniki vseh protestantskih, oziroma anglikanskih verskih ločin. V vznesenih govorih so slavili težavno delovanje svojih neustrašenih in požrtvovalnih prednikov, predavali o različnih vprašanjih, tičočih se uspešnega misijonskega delovanja v prihodnosti, peli himne in se navduševali za evangelizacijo Kitajske. Prepornih točk in različnih nazorov, ki jih ločijo v verskem oziru v toliko različnih sekt, so se v svojih govorih nervozno ogibali. Vendar se pa je eden izmed njih osokolil in predlagal za vse Kitajce, izpreobrniene bodisi od kateregakoli misijonarja, kot verski temelj apostolsko vero. Tako bi se med njimi preprečil verski razkol, ki leči misijonarje in njih sekte drugo od druge. Temu dobrohotnemu predlogu pa se takoj postavila večina po robu, češ, najpametnejše je, da prepustimo to zadevo kitajskim kristjanom. Oni sami naj si ustvarijo svojo kitajsko cerkev, sami naj določijo svoj symbolum, seveda šele v poznejši dobi, ko bode njih verska zavest večja. Po mnenju teh zapeljivcev naj terej nastane nova, kitajska verska ločina. Slepce pač slepca voditi ne more po pravi poti!

Končno še eno zanimivost.

Z novim letom je izročila Avstrija protektorat nad Avstrijo v Šantungu angleškemu konzulu, ki biva v Tainanu. Čudno, da je prezrla svojo mogočno in kričavo zaveznico, ki ima v imenovanem mestu tudi svojega zastopnika in sinatra Šantung za svojo interesno sfero. Dasi ta diplomatski akt ni svetovne važnosti, je vendar za sedanje čase precej značilen.

Ali se v Beču jasni ? . . .

Cesar je dejal poslancem:

»Pomneč, kolikoga pomena je poljedelstvo za splošni blagor, bo Moja vlada skrbela, da stopi med Vas s predlogi, da se okrepi prebivalstvo, ki deluje v tej, nad vse važni panogi narodnega gospodarstva. Najprej se bo bavila z vprašanjem, kako urediti poljedelski osebni in realni kredit, da po možnosti zmanjša breme obresti na poljedelskih posestvih in zadrži njih preveliko zadolženje. Ker more živinoreja pri umnem gospodarstvu dati mnogo več dohodkov kot doslej, namerava vlada izdati organizatorične ukrepe, da se pomnoži število živine in da država bolj pospešuje konjerejo.«

To torej namerava vlada za zdaj predložiti državnemu zboru. Predvsem moramo priznati, da nas veseli, da je vlada to zahtevali kot njeno prvo dolžnost, ki jo ima izpolniti proti kmečkemu stanu. A ker smo mi zastopniki kmečkega stanu v slovenskih deželah, že sedaj izjavljamo, da bodo naši poslanci stopili pred državni zbor z zahtevami, ki segajo še mnogo dalje.

Naš kmečki stan ima globoke rane in na naših katoliških shodih so se te rane tudi razkrivale pred celo javnostjo. Mi stojimo na stališču, ki so ga naši kmetje izrazili na katoliških shodih in na zborovanjih kmečkih zvez.

Zadolževanje kmečkih posestev je tako hudo, da bosta morali država in dežela gledati, da ukreneta nekaj odločnega, s čimer se to breme s kmečkih posestev odpravi, seveda ne z enim udarcem, ker to ni mogoče, ampak polagoma, da naš kmet ne bo več plačeval, kakor zdaj, pa se vendar tekom let po amortizaciji iznebi vknjiženih dolgov. Hipotekarne banke, ki s pomočjo države in dežele prevzamejo v amortizacijo neznosne kmečke dolgove, so v našem programu, in ta program bomo izkušali izvesti.

Kmečki stan se mora organizirati po drugih, ki jih mora država priznati kot zakonite zastopnice kmečkega stanu, kot nekatere poljedelske kamore. Sicer je državni zbor v tem oziru že sklenil nekaj okvirni zakon, a ta zakon se je izkazal kot nekaj tako nepopolnega, da ni rodil doslej še nobenega sadu. Kmet naj o svojih zadevah sam odločuje — to moramo izpeljati.

Vlada mora nadalje z vso močjo podpirati kmetijsko združno organizacijo. Tu je naša moč, naša bodočnost in naša rešitev. Doslej je ljudstvo storilo vse samo iz svoje lastne moči, večinoma vključno nasprotujočim vladnim organom; odslej mora država sama pomagati stanovski organizaciji kmetijstva.

Te zadruge naj država podpira na ta način, da jim daje podpore za snovanje in za vodstvo. Kajti doslej so se poizkušali organizirati kmečki stanu večinoma žrtvovali sami, a naraščajoče delo zahteva tudi vedno več delavnih sil, ki morajo biti odškodovane za svoje delo, in se ne sme vse breme nalagati le zadrugam.

Dalje naj vlada podpira kmečko združništvo s tem, da naroča svoje velike potrebe naravnost pri kmetijskih zadrugah. Zlasti preskrbovanje vojaštva se mora izvrševati združnim putem. Če se tu izpočetka pokažejo težave, naj se gre kmetom na roko, kajti ta način nakupovanja bo okrepi ne le kmeta, ampak tudi državo.

Naj država z nizkobrestnimi posojili podpira našo posojilniško organizacijo. Že dosedanja izkušnja kaže, da je posojilniška organizacija začetek in mati narodnega blagostanja in gospodarskega napredka. Ugodna obrestna mera bo rešila ljudstvo propada.

Pogrešamo v prestolnem govoru varstva kmečkega stanu z umno carinsko politiko. Umevamo, da ima vlada svoje oziroma velika industrična mesta, a pomisli naj, da je njena prva dolžnost varovati kmečki stan. Živinoreja je zdaj za kmeta glavni in edini vir do-

hodkov. Naj se torej ta živinoreja brani tudi s tem, da se prepreči zunanja konkurenca. Prestolni govor omenja, da se naj živinoreja povzdigne. To je prav, a povzdignila se bo le tedaj, če bo država branila živini tudi njeno ceno. Drugače propade tudi to in ljudstvo zbeži v Ameriko.

Tako se naj brani tudi sadjarstvo, ki je pri nas, žal, še nerazvito, a bo pri umni sadjarji donosalo mnogo dohodkov.

Država naj krepko zabrani vsako ponarejanje živil, naj pospešuje vinarstvo in izvoz našega lesa zadržnim putem.

Koliko plodonosnega dela se nam s tem odpira! Naše dežele bi se visoko povzdignile, ko bi država pospeševala našo organizacijo v tem smislu.

Na železnicih se naj uvedejo za male pošiljave ugodni tarifi in tiste refakcije, ki so koristne samo veletržcem, se naj odpravijo.

Kmeti manjka delavcev. Vse sili le v mesta in ubogi kmet ne more niti svojega polja obdelovati. Zato naj država s pametnim starostnim zavarovanjem zagotovi tudi ljudstvu na deželi boljšo bodočnost, da bo človek bolj navezan na svojo rodno grudo. Tudi za bolezen in nezgode se naj zavaruje kmečko prebivalstvo, država in dežela naj zavarujeta tudi kmečke pridelke in posestva.

Da se pa tudi vzgoja mladega naraščaja bolj prilagodi kmečkim potrebam, naj se preosnuje ljudsko šolstvo na kmetih. Sedanja šola mladino odtuja kmečkemu stanu, in to je grozen udarec za kmeta. Kar bi moralo kmetu koristiti, mu škoduje in mu jemlje delavske moči.

To je nekaj misli k prestolnemu govoru. Vlada je kmečki stan imenovala važno panogo narodnega gospodarstva. Nam se pa zdi, da je poljedelstvo najvažnejša panoga našega gospodarstva, in zato bomo vsikdar povzdigovali svoj glas, da se mu odmore.

To zahtevamo od svojih poslancev. Poslanci S. L. S. so vsi na našem stališču. Tudi hrvaški poslanci so zastopniki kmečkega ljudstva, in zato ne moremo umeti, kako so se mogli ločiti od poslancev S. L. S., da so šli z liberalci. Liberalna stranka je bila vseskozi strupena in brezobzirna nasprotnica našega združnega gibanja. Skozi leta in leta je obstajalo vse delo liberalne stranke samo v tem, da je blatila in sramotila naše združništvo. Zato pa proč od njih vsakdo, ki mu je na srcu organizacija našega ubogega ljudstva!

Obzhalujemo, da so se poslanci iz Istre in iz Dalmacije, katerih najsvežejša naloga je, da delujejo za prosep združništva, našli skupaj s Hribarjem, ki je zastopnik one stranke, ki je združno organizacijo našega ljudstva vedno le preganjala. Laginja, Ivanišević — vaše mesto ni pri Hribarju! Če hočete dobro svojemu narodu, pojdite tje, kjer so združni organizatorji vašega ljudstva!

Tedenski pregled.

Član gosposke zbornice je postal kranjski deželni glavar Oton pl. Detela. Cesar je namreč poklical v gosposko zbornico 44 novih članov; med njimi je zlasti mnogo bivših politikov ki vsled nove volivne reforme niso mogli priti v poslansko zbornico; a so poprej imeli važne vloge. — Med novimi člani sta dva sinova kranjske dežele, namreč glavar Detela in baron Schweffel. V tej visoki korporaciji je bilo doslej le malo Slovencev-politikov razen cerkvenih zastopnikov.

Državni zbor je bil odprt 17. junija. K otvoritvi so prišli domala vsi poslanci; soc. demokratije so se ponašali z rdečimi nageljni, kršč. socialci pa z belimi. Predsedstvo je imel najstarejši član, poslanec Funke. Naši poslanci so vložili takoj štiri nujne predloge za državno podporo nekaterim krajem, ki so trpeli škodo vsled toče ali ognja. — Agrarci

vseh narodnosti se trudijo, da ustanove skupno agrarno zvezo. Kulturna in gospodarska načela zmagujejo. — Agrarna zveza bo zlasti proti soc. demokratom in liberalcem branila kmečke koristi.

Snovanje klubov. Hrvatje so se združili v posebnem »liberalno-klerikalnem klubu« ter so sprejeli tudi slovenske liberalce v svojo sredo. Načelnik tega kluba je Ivčević, podnačelnik pa Ploj, ki se je izneveril svojemu zvanju, kajti izvoljen je na temelju »Kmečke zveze.« Hrvatom so liberalci pač obljubili, da ne bodo izvrševali svobodomiselnega programa, Hribar je obsojal pisavo »Naroda« in izjavil, da misli ustanoviti svoj list; govoril je tako, kot bi s sedanjo liberalno stranko ne imel nobenega stika. — Hrvatje so o slovenskih razmerah čisto napačno poučeni; upati je, da spregledajo in popravijo svojo zmoto. — Ploj se ima le svojim tovarišem zahvaliti, da je sploh na Dunaju, — in sedaj se druži z liberalci! — Izneveril se je zastavi, ki je nanjo bil izvoljen. — Sedaj se bo pa tudi lahko pokazalo, kdo je vzrok vsemu boju, ki smo ga imeli s Koroško.

»Slovenski klub« so ustanovili naši poslanci; načelnje mu dr. Šusteršič, podpredsednik pa je dr. Korošec. Klub šteje za sedaj 16 članov ter je stopil v skupno parlamentarno komisijo s katoliško-narodnimi češkimi poslanci, katerih je 17. Pogajanja s Hrvati so se vlekle dolgo časa. Poslanci »S. L. S.« so se pogajali za skupen klub brez slov. liberalcev, osobito brez načelnika liberalne stranke, kajti ne morejo se bratiti s to stranko na Dunaju, da bi jim dali moč za nadaljno pogubno delovanje v domovini. Pomisliti le treba, da radi trme par liberalcev že leta in leta stoji deželni zbor in ne more naprej. Dokler obstruirajo liberalci volivno preosnovo za deželni zbor, toliko časa je vsak stik z njimi nemogoč.

V jugoslovanskem klubu bolje »liberalno-klerikalnem klubu« ne more biti nobene edinstvenosti, ker je zastopanih nekako osem do deset strank, dasi je vseh poslancev le 20. V slovenskem klubu pa so zastopniki močnih strank, pravzaprav po duhu ene same stranke, ter štejejo s katol. narodnimi Čehi 33 poslancev.

Nedoslodnost in narodnost liberalcev. Na I. državni gimnaziji je razpisano mesto ravnatelja. Častna stvar za Slovence je, da dobi to službo Slovenec, saj hodi v ta zavod tri četrtine slovenskih dijakov. Kljub temu pa je dež. šolski svet postavil na drugo mesto nemškega nacionalca Profta iz Celja, ki niti slovenski ne zna; ljubljansko nemstvo upa tega moža spraviti na tako častno mesto.

Znano je, da sta dva pristaša liberalne stranke morala glasovati za Profta v dež. šolskem svetu, drugače bi ne bil prišel v terno. V »Narodu« pa pišejo zoper Profta in tako varajo javnost. Ali je to doslednost? Ali ni Hribarjeva obstrukcija in politika vzrok, da sedi Nemec grof Barbo v dež. šolskem svetu? V občinskem svetu ljubljanskem je g. Meglič protestiral, da bi bil Nemec ravnatelj I. gimnazije. Kaj se zgodi? Občinska moža Šubic in Triller sta nastopila proti protestu. — Znamenje, da je stranka v tem vprašanju izdala slovensko zahtevo; sklicevala sta se celo na sklep kluba, katerega duševni oče je voditelj Hribar. Protest je bil sicer kljub temu sprejet, toda ta nastop utegne silno škodovati. — Poslanci S. L. S. bodo v zadevi Profta storili svojo dolžnost, kakor tudi v zadevi vsenčilišča.

Prestolni govor. Dne 19. t. m. je cesar na slovesen način novemu parlamentu in gosposki zbornici prečital prestolni govor. Cesar je opozarjal na rešitev proračunskega provizorija in omenjal sanacijo deželnih financ ter starostno in invaliditetno zavarovanje. Vlada je naglašal, da je naša država v prijaznih razmerah z ostalimi vevlastimi, da se mora izpopolniti armada, in da se treba pri

preskrbovanju vojaških potrebščin ozirati na kmetijske in obrtniške producente. Živahno dobro-klice je vzbudil stavek: »Namen ljudske šole mora ostati npravno-verska vzgoja.« Pri vladarjevem govoru so bili navzoči skoraj vsi poslanci, med njimi tudi nekaj socialistnih demokratov.

Načelnik svobodomiselnih slovenske stranke. Ktere program je »črne rimske podgane« preganjati iz domovine, (»Sl. N.« 15. t. m.) je srečno našel zavetje v družbi sedmoro duhovnikov jugoslovanskega kluba. »Slov. Narod« o tej »duhovniški družbi« nič ne poroča, ampak molči; glave je zmešalo liberalcem, ko se je izvedelo, da je Hribar zatajil vso stranko in ves program.

Mladi so imeli shod v Ribnici. Liberalci hočejo biti popularni s tem, da si nadlevljejo ime »Gospodarska stranka«. Ljudstvo že ve, kaj tiči za tem grmom. Kar imajo možaki dobrega v načrtu, so vzeli od S. L. S., zraven pa trdijo, da ne poznajo ne liberalca, ne klerikalca, in da bodo vero pustili pri miru. Takih skritih »poštimocev« smo že mnogo poznali, a izginili so brez sledu.

Ruska дума. Pogrebli so II. rusko dundo dne 16. t. m. ob šestih jutraj. Car je v posebnem manifestu pojasnil razloge za razpustitev. Med drugim pravi, da je mnogo članov dume imelo le namen, delati za razpad države. Sodne oblasti pa so celo zasledile zaroto precejšnjega dela dumnih članov proti državi in proti moči carja. — Nemirov ni bilo. — Okolica okrog duminega zborovališča je bila zasedena po vojaštvu. Nova zbornica se bo sešla 1. novembra in bo voljena po novem načrtu, ki volivno pravico precej omejuje, tako da bo štela duma samo 442 poslancev. — Po vsej Rusiji so zaprli mnogo oseb, ki so na sumu, da so revolucionarnega mišljenja. — Zaprli so 700 mornarjev črnomoškega brodogoja.

Občni zbor pevskega društva »Ljubljana«. Ker društvo »Ljubljana« ni služilo strankarski gonji liberalne gospode, je moral čutili pogostokrat puščice »Slov. Naroda«, ki je skušal doseči, da se da nezaupnica dosedanjemu zaslužnemu odboru. »Narodovci« so napeli vse sile, da dosežejo svoj namen. V sredo se je vršil občni zbor, ki je bil sklican na zahtevo opozicije, to je onih članov, ki so capljali za »Narodom«. Vabili se je odzvalo okrog 340 članov, med njimi nekako sto od opozicije, drugi so bili na strani odbora. Opozicija je bila vsa zmedena, dasi sta jo vodila dr. Kokalj in dr. Hudnik. Neizogibni Vrhovnik je bil tudi prišel. Ko je manjšina spoznala, da nič ne opravi, jo je odkurila. Zborovanje se je vršilo ter se je izrekla nezaupnica onima članoma odbora, ki sta rušila slogo. Odbor je sklenil, da se osnuje tudi mešani zbor in pevska šola. Vseh izvršujočih članov oziroma pevcev se je našelo 105, ki so krepko zapeli »Lepo našo domovino«.

Proftova zadeva ima visoko gori svoj izvor. Nemški minister rojak Prade je pritiskal na deželno vlado, da naj gre v boj za nacionalca Profta. »Narod« izgovarja Levca in Crnicva, ki sta »prisiljena« glasovala za Nemca, ker sta uradnika. Kdo pa je kriv tega pritiska od zgoraj? Liberalna obstrukcija v našem deželnem zboru, ki ne pusti, da bi zavaladala tukaj slovenska večina. Slovensko ljudstvo zahteva, da se mu odpro vrata deželne zbornice. Dež. šolski svet bo potem dobil res slovensko lice in Proftovih zadev ne bo več. — Dr. Šusteršič je v imenu »Slovenskega kluba« vložil odločen protest pri naučnem ministru proti eventualnemu imenovanju profesorja Profta.

Raznoterosti. Slov. in hrv. katoliško dijaštvo je sklenilo, da se vrši letos skupen počitniški sestanek slov. in hrvaškega dijaštva v Zagrebu dne 4., 5. in 6. avgusta. — V ogrskem državnem zboru je ostro govoril proti Mažarom rektor zagrebškega vsenčilišča dr. Bauer; poudarjal je osobito enakoprav-

Pismo Boltatuga Pepeta.

Gespuđ redehter!

»Erste Laibacher Molkerei« sa pustl ta peru Sluvau in žepan stoln-ga mesta Iblane zapisat na tista ciza, ke iz no vozja iblanskim kuntsoftm mleik iz me-sne mle-karne. In tu še prou iz debelbm puštabm. U Marburg sa prepuvedal

prov vsem štacnarim in drugm sluvenske napise na hišah, u Iblan pa, ke mama tku hudga Sluvana za žepana, pa še na soje štacune in druge ruputije, pu nemšk napišeja. Clouk b se takmu raunajn smejau, če b na blu use skp tku frdamejnsk žalastn. Magistrat deželnga stolnga mesta Krainske, pa nemšk napisi, nemšk razglasi in tku naprej. Jest sm sam ferbčn, kua u reku deželni udbor na tu, ke je mestn zastop prošna not puložu za sluvenske napise na gasah in cestah. Jest mislm, da u ud smeħa poču, ke u ta prošna prebrau, ke ni družga ket en kp peska, de iz nim ldem uči zasujeja.

Nm zmieri leberalci naprej mečeja, de sa

se zvezal iz Nemcem, sami pa na ush plateh nemškutarja in se iz tem Nemcem šmajhlaja, de b jh dubl na soja roka. Sevede im Nemci na greja na lim, ke jh predobr puznaja, de išeja ponsod sam soja kurist in nč družga, pa če b jh ja prou ps na repe prnesu, zatu jh pa te nemšk razglasi z »erste Laibacher Molkerei« pu vrh, nč na gineja. Leberalci puznaja »Molkerei«, kokr nuben druħ, zatu pa tud puskusaia use u soje ruke dubit, de b mel tku več za prgriznt. Se pr luds in dijašk kuhñ sa na use viže probal, kuku b ja vn izpelal, de se Francka notr učička, pa srumaki sa se spekl, de sa čist mehuriast in Francka ni dubila stulička, ampak je pršla na dilca, kokr se ji je tud šikal. Jest pa pravm gespe Franck: če ma res tku usmlen srce du revežu in štedentu, ga lohka tud brez stulička u luds in dijašk kuhñ iztrese, sam če če. Tist pa vnder na gre, de b se tak ldiē, ke sa u takmo cajt, ke se za reveže še nuben am ni jemaui, ta reč u roka uzel in ja maja že leta in leta u rok, kar ke u en dan penzijuniral. Mi vnder nisma tku nahvaležñ, kokr sa leberalci, ke sa nenga Janezka kar teb nč men nč penzijuniral, če prou je zajne leta in leta pu Iblan in drgot kozle strelu. Tu nej s Francka iz Janezkan ured zamerka in nej putrpi, de se začneja zajna spet bulš cajti. Če pa na more prečakat teh cajtu, nejja pa duma ima soja kuhna udprta reunnem štedentem in drugm revežem in nej im daje košta zastoin, pa u tud neki zalegl, če že drugmo ne, pa saj tistmo, ke u zastoin jedu, in mi ja uma usi hvalil zatu.

Naš leberalci ja že pukidaja, ker ja morja. Delaja se tku pametne in puhlevne, kokr kašn kuštruni. Nubenmo na streja nč hudga, sevede, če mu na morja. Ker pa kulčkej kaže, de b se splačal zruguvilt, pa zruguvilja in pol upijeja, kokr tist tat, k je bejžñ, zravn pa upou: primte ga! Iz tem upitiam b rad ldi prepičial, de sa nadonžen in de jh sam kle-

rekalci pr žeuļejñ strežeja. Tu je še dobr, de se ta nar večkat usmudeja. Peusk društu »Iblana« jim je začeu tud na misu hodet in sa se jh začele sline pu nem in negau fan cedet. Pusebn Rormanu Fiki s je ta društu k src uzeu b b rad negava fana u roka dubu, de b ja spet na Grad našpisu, kedr b mu gespuđ žepan zašafu. No pa to pot u mogu že še brez te fane putrpet, kokr gespa Francka brez stulička u luds kuhñ. Kokal b tud rad basiru pr »Iblan«, pa sa mu klerekalci štima uzel in tku ja je mogu iz Fiketam, ta pustmo Slemškam in še ene par drugm še bl pustm pulakirat na lft, de sa tku saj spet h sap pršli. Tu je hudiman, če se clouk tkula usmudi. Fana ud »Iblane« je res lepa, ampak Cirklopohar u mogu že še en cajt putrpet iz tista, k ja je Trstenaku Tonč pr vulitvah pu mest ukul nosu. Seer ni več prou čedna, k se ji use sorte vulivn madeži puznaja, pa za sila u že še, sej peusk društu »Zgun« ni tku h-kleh, čeprou poje ket kašne trumpete, če b pa iz ta fana na biu ceřridn, nej pa šnajetihl na palca ubes, pa u tud dobr.

Buh dej, de b se tud iblansk Nemci tku usmudi iz sojmo derehtarjam na gimnazi, kokr sa se Kokal, Fiki in ta druħ, pr »Iblan« usmudi. Gespuđ žepan deželnga stolnga mesta, negava desna roka Trillar in negava leva roka Šubic, b rad Nemcem mal hvaležñast skazal za štíme, ke jh je dubu ud nh gespuđ žepan, in jh na ta viža tud za en druħ bart dubl na soja roka; pa jest sm teh misl, de se u tu usm skup putrřiti. Na en plat upijeja in pugerjava sluvensk vsenčilišče, na druħ plat pa na Iblanske šule nemškutarje za derehtarje prpuročaja; pol nej pa edn zastop ta pulitka, ke ja leberalci tribaja na Krainskm. Tiste ldi, ke jh pušlusaia, sa že tku zmešal, de res na veja več, al sa mandlei al babce. Tu kar ke u en dan tešēja soja in bezlaja za sojmo kokr telički za krava. Nekam jh u že prpelu,

ni hudiman, če drgam ne pa u nornhaus, kaur prou za prou tud slišja. Nahter sa že tku zmešau, de jh ni več za h seb spraut.

Se ta nar preh u pršou h seb Vilfan z Radolce, ke u dubiu rajtuga, kulk je iz sojm šestm kumaratm na bankete za angleške časnkarije prřtimam, zapui in zajedu. Mož je mislu, de kedr sa anglešk časnkari na Krainskm, de je tekau use za badava in zatu se je lepu prřtulu iz šestm drugm Radolčanm in sa se mastil, de sa se jh še en tedn pu tem bankete brade ud masti svetile. Zdej u pa vidu hudimana, ke u mogu prřtošl udprt in udřint pu forřřit za sedem prřon. Vilfan b mogu vnder pumislit, de pr angleških banketeh ni tku, kokr u Iblan pr občin, ke se lohka na ubčinske stroške fura notr u Praga, če se če in pa še deset gulđinarju dubi na dan pu vrh za soja muja. Na ta reč se sam Bolču Pepe zastop, zatu sa pa gespuđ žepan tud nega izbrat, de u šou se pukazat Čehm, kašn sa iblansk leberalci. Bolču Pepe je kar gespuđa žepana prou, de naj ga iz saba uzame, ke se ni še nkol u perumu klase furu in gespuđ žepan ga je uslišu in pr ubčinsk sej pugervu, de morja še Bolčuga Pepeta iz saba uzet. De u mou pa Bolču Pepe drušna in de mu nau douhčes, mu je pa gespuđ žepan se soja hof-pulberarja Franketata za drušna dau. Tu se uja špeglat Čehi nad leberalnm ubčinskim svetnm. Kaj taga gvišn se nisa vidl nekol. De pa na uta Bolču Pepe in Franketi naredla kašne barufe u Prag, uta mela pa u nedela glauna skušna al ekslcerajne, de uta vedla kuku in kaj mata za strř pr te al pa un prložñast. Za nhnga štrufarja je pa naprosu gespuđ žepan mene

Boltatuga Pepeta iz Kudeluga.

post Hrvaške z Ogrsko. Nastal je vrišč in ministrski predsednik je pretil, da se bo napram Hrvatim poslužil ostrejših sredstev. — Oblak se je utrgal 17. t. m. v Poličanah in v Konjicah na Štajerskem. Voda je uničila mnogo polja in vrtove ter razdrila več mostov in mlinov. Škoda je ogromna. — Trdi se, da je zagotovljena izvolitev kršč. socialca Weisskirchnerja za zborničnega predsednika. — Ogrska vlada nadaljuje kompromisna pogajanja glede na hrvaško obstrukcijo v ogrskem državnem zboru. — Podpredsednik v ogrskem parlamentu je vzel besedo skoro vsem hrvaškim govornikom. V Zagrebu je bilo velikansko razburjenje. Sedanja hrvaška vlada bo skoro gotovo morala odstopiti. — Z zgradbo šentjanske železnice so že pričeli. — Občni zbor kmetijske družbe bo 27. junija ob devetih v dvorani »Mestnega doma«. — Gosp. Anton Verovšek je sprejel angažma kot režiser slovenskega gledališča v Trstu. — Dr. Lueger je v torek že zopet govoril na nekem shodu ter se je tudi udeležil prestolnega govora. — Na južnem Francoskem se pričinja upor. Mesto Narbonne je zasedlo vojaštvo. — Dr. Plojev korak obsoja sploh parlamentarnih krogih; sodi se, da bo odstopil, ker vlada nevolja v njegovem volivnem okraju. — V avstrijskem parlamentu se je ustanovila »delavska kršč. socialna zveza«, ki se bo posvetovala o vseh zadevah, ki se tičejo delavstva. — Nov slovenski katoliški list »Danica« je jel izhajati v Clevelandu v Ameriki. — Mnogo znamenitih starin so odkopali v Ljubljani, na travniku za Grajzarjevim hotelom, kjer kopljejo temelji. — Pri dopolnilnih državnoborskih volitvah na Dunaju sta v četrtek zmagala krščanska socialca: bivši minister Wittek in Pabst. — Občni zbor katol. društva rokodelskih pomočnikov v Ljubljani je pokazal kako čvrsto se goji v tej korporaciji vernost, delavnost, medsebojna edinstvo in ljubezen, pa tudi pošteno veselje.

Godovi prihodnjega tedna. Nedelja 23. junija: Cenon, Eberhard; ponedeljek 24. junija: Janez Krstnik, (Kres); torek 25. junija: Viljem, Prosper; sredo 26.: Janez in Pavel, Rudolf; četrtek 27.: Hema, Ladislav, Vigili; petek 28.: Jernej, Leon; sobota: Peter in Pavel.

Italijanski zaveznik.

Zveza je dobra, še boljši je zanesljiv zaveznik, najboljša pa je samopomoč brez zaveznika. Včeraj smo priobčili izjavo vpokojenega italijanskega generala v italijanski zbornici. Nobena druga država nam ne vzbuja toliko nezaupnosti. Ako govorimo o italijanski zvezi, moramo reči: »Bog me varuj mojih prijateljev, sovražnikov se bodem že sam ubranil.« Italijani se vedno niso pozabili svojega poraza l. 1866. Še bolj pa jih bode v oči Adria, koder prosto plove tudi avstrijska ladja. Adrijo hočejo imeti in pa košček avstrijske zemlje ob robu zelene Adrije. In v to svrhu hočejo neodrešenci in rešitelji pomnožiti italijansko brodogradnjo, ki bi v slučaju vojske podpiralo armado na kopnem. Star vojaški pregovor pa pravi: »Preden ti sovražnik pojé večerjo, vzemi mu njegov zajutrek.« Naša vojna uprava mora pazljivo zasledovati vse italijanske priprave na morju in na suhni. Tega nam ne narekuje nervoznost ali morda strah, temveč le samozavestna previdnost. Da pa je povsem upravičena naša opreznost, potrjujejo poročila iz zanesljivih virov.

Italija ima za mobilizacijo na severovzhodni meji na razpolago tri železnice, dve z dvojnimi tirami. Takozvana sredozemska proga ne pride v poštev. Te železnice pa nikakor ne zadoščajo v sili, ker tudi niso dovolj zavarovane na obrežju. V tem pogledu torej Avstrija nadkriluje Italijo, ker ima na razpolago osem železnic do italijanske meje. Simplonska železnica je za Italijo s strateškega stališča nasproti Avstriji brez vsega pomena, važnejši pa sta nameravani progi Spilimbergo-Gemona in Mestre-Treviso. Ni pa brez pomena stroga, vojaška organizacija osebja pri treh velikih železniških družbah. To organizacijo je izvršil bivši ministrski predsednik general Pelloux. V slučaju vojske dobi vojna uprava v roke tudi ves promet na teh železnicah. Od l. 1905 je Italija tudi znatno pomnožila število strojev in voz. Splošno severovzhodno največjo pozornost na svojo severovzhodno mejo.

V mnogo višji meri pa skrbi Italija za svoje vojno brodogradnjo, topničarstvo in utrdbe ob avstrijski meji. V jeseni 1904 so pričeli graditi zaporne trdnjave pri Chiassoforte in Ospedaletto. Pri Vigu di Cadore nadaljuje, pri Veroni in Primolanu pa prezidava stare utrdbe. Posebno važna italijanska točka in oporišče za armado je Chiassoforte, 12 kilometrov od avstrijske meje pod Pontabljem. Vsa pogorska formacija tvori ob Chiassoforti močno zaporo ceste in doline. Italija je lani tudi pomnožila vojaštvo ob avstrijski meji. Bili so namreč od zapadne meje na vzhodno za dobo poletnih vaj premeščeni štirje polki planinskih lovcev. Namen je gotovo ta, da se častniki in vojniki dobro seznajajo s krajevnimi razmerami ob avstrijski meji.

Pa tudi mi ne prikrivamo, da Avstrija ne drži križem rok. Nadaljuje in zboljšuje se ob italijanski meji utrdbe ter razširja omrežje železnic in cest. Previdnost je vedno dobra lastnost tudi nasproti nezanesljivemu prijatelju. Sicer pa hočemo upati, da več ne pride čas, ko bi moralo odločevati orožje, kdo je močnejši, Avstrija ali Italija.

Upor na južnem Francoskem.

(Clemenceau. — Avtonomistiške težnje juga. — Barikade. — Vojaštvo.)

Kri se preliva na južnem Francoskem. Kaj misli vlada in njena večina v parlamentu o punktu viničarjev in kmetov na jugu, je jasno povedal 18. t. m. v zbornici Ribot, ki je dejal, da je viničarska kriza spravila Francijo v najnevarnejši položaj, kar jih Francoska pozna od leta 1870/71. sem. Zbornica je nato dovolila Clemenceau-u rok do petka — 21. t. m. — da izvede vse, kar se mu za vzdržanje zakonitega reda zdi potrebno. Le strah pred še nevarnejšimi in silnejšimi izbruhi kmetске nejevolje na jugu zamore razlagati izvanredno pooblaščenje, od parlamenta dovoljeno vladi. Jaures ni ravno pretiraval, ko je opomnil, da je nečuvno, ako parlament prevzame vso odgovornost za naredbe vlade, katerih še ne pozna. Mogoče je sicer, da se ministrstvu posreči potlačiti upor, toda bogve kako gotov ta uspeh zato ni, ker je vlada dozda nasproti jugu in viničarjem postopala skrajno nedosledno. Clemenceau je izpočetka gibanje na jugu ironiziral, češ, uprl se je Tartarin iz Tarascona, znani južnofrancoski junak iz romana Alfonza Daudeta: »Les aventures prodigieuses de Tartarin de Tarascon«. Kajti tartarinskega duha je mnogo v južnih Francozih, ki se namah vnamejo in še nagelše pomirijo. Toda zdaj je Tartarin postal tako razljučen, da je Clemenceau poslal nanj armadne zборе s severa, ker ne zaupa južnim. Tu na jugu so pa tla za take poizkuse nevarna. Tu so se borili svojčas Albigeni, pozneje neprestano skozi več stoletij katoličani in reformiranci, za časa revolucije pa so na teh vročih tleh divjale jakobinske dragonade — nekako pred 110 leti in razdora, ki se je takrat med francoskim severom in jugom posebno ostro pojavil, poznejša leta niso docela premostila. Sedaj pa se Clemenceau pripravlja za novo dragonado. Gotovo je, da treba varovati zakoniti red, toda vlada ni preje poskrbela, da odstrani vzroke, ki so mujo privedli do neredov.

Vsa južna Francoska je podobna vojaškemu taboru. Ljudje so cele noči pokonci, najbolj navdušene so žene. Voditelja gibanja, Marcellina Alberta, vsi obožujejo in skrivajo, da ga policijski komisariji, nalašč zato poslani iz Pariza, ne dobijo in zaprejo — on pa punta ljudi in potuje iz kraja v kraj. Kakor hitro se prikažejo kod orožniki, bijejo plat zvona in vse vre skupaj. V Argeliersu je središče gibanja, tam opravljajo kolesarji posel vojnih obveščevalcev za upornike in na okrožnih cestah gradijo kmetje barikade, da zadržujejo vojaštvo. Ponekod nastavljajo žice, da ustavijo konjeniške eskadrene. Delegati vseh južnih provinc so 17. t. m. proglasili sledečo parolo: Nič odnehati — ne napadati — ampak braniti se in ne umakniti se od postojank pred sovražnikom! Marcellin Albert je še originalnejše označil ljudem, kakšna bodi taktika: Stopite sovražniku nasproti z rokama v žepih. Na noben način ne napadajte. Če nas pa napadejo, potem gorje! Tudi brzojavne žice in železniške tire so ljudje okoli Narbona jeli razdiravati.

Spričo tega upora se je treba vprašati, ali je res samo srd na velike vinske trgovce in ponarejevalce vzrok, da se je punt tako hitro razširil in s toliko srditostjo? Že ko se je gibanje pojavilo, se je naglašalo, da so vzrok temu predvsem gospodarska nasprotja med jugom in severom. Cene vinu so se znižale in jug je na škodi, ker srednja in severna Francoska pridelata več vina, kot južna, ki je od nekdaj od vinogradništva živel.

Je pa še nekaj. Neki radikalno-socialistični članec senata, izvoljen od južnih Francozov, je o tem izjavil nedavno sledeče: »Groznje z vojaštvom ne bodo dosegle nič drugega, kakor nepotrebna krvolitia. Clemenceau so napačno obveščali. Še danes ne ve, kaj je gibanju pravi vzrok. On še vedno misli, da je vsemu vinogradništvo krivo, ki je res precejšen činitelj pri celi stvari. Toda razburjeni duhovi kmetov vidijo sedaj pred seboj še drugi ideal: separacijo, ločitev — gospodarsko in upravno ločitev od severa. To je bolj nevarno, kakor se navadno misli. V tem oziru na jugu ni razlike med »reakcionarci« in republikanci — tu so sami »meridionalci«, ki se hočejo ločiti od države, katere njihovih koristi ne brani.«

Res, značilno je, da se na južnem Francoskem vedno pojavi separatistiško gibanje in težnje po avtonomiji, kadar napoči za Francosko kaka avtonoma kriza. Tako je bilo leta 1851/52, ko je princ Ludovik Napoleon razpustil nacionalni zbor in se proglasil za predsednika republike s skoro neomejeno močjo za dobo deset let, potem pa s pomočjo plebiscita za cesarja in leta 1871/72, ko je bila Francoska od Nemčije poražena. Takrat se je vsakokrat jug uprl. Da bi dosegli kmetje v tem oziru kaj uspehov, ni verjeti, zato niso ne organizirani, ne zadostno pripravljeni, nimajo previdnih voditeljev in so od severa preveč odvisni. Neumno pa je, da listi a la »Radical«, »Lanterne«, »Aurore«, »Gil Blas« itd. in z njimi tudi Clemenceau podtikajo »klerikalcem«, da neijo uporno gibanje. Priporočujejo celo, da Vatikani viničarje denarno podpira. Clemenceau v zbornici trdi, da »reakcionarci« bujskajo viničarje proti enotni republiki, toda če meni, da je s tem poslanec pridobil za varnost, naredbe vlade, se je zmotil. Vsi vedo, ož. d. in zakaj upor in če so vladi dovolili potrebna sredstva, da ga potlačijo, so to storili iz pametnejših razlogov.

Po svetu.

Nov izum. Amerika je dežela zlata. Ker je čas tudi zlato, zato ameriški milijonarji in milijarderji gledajo, da ne ubijejo nobene minute po nepotrebnem in da ne zamude nobenega ugodnega trenutka. Milijonar Wietmore, major, je sestavil za brežično brzojavljanje poseben stroj, ki se lahko pritrdi tudi na avtomobil in tako potnike zveže z bližnjimi postajami. Na ta način so borzni spekulanti vedno na jasnem glede padanja in dvigovanja kurzov, najsituti se z bliskovito naglico drve v veliki oddaljenosti od borze. Vendar so zasedaj dosegljive zanesljive uspehe le v daljavi 35 km; toda izumitelji zatrjuje, da bo šlo s primernim ojačenjem baterij lahko tudi do 60 do 70 km. Velikoga pomena pa bi bila iznajdba, ko se izpopolni, v vojski, kjer hitro in točno obveščanje igra veliko vlogo.

Položaj švicarskih delavcev pri zgradbah. Letos bodo najbrže v Švici potrebovali precej tujih delavcev. Stavbena doba traja od marca do konca novembra. Delovne plače so sledeče: Zidarji dobijo po 0:50—0:60 franka na uro, podajaci 0:38 do 0:48 franka na uro in navadni delavci 0:28 do 0:37 na uro. Odpovedi ni. Plača se izmeri po resničnem številu delovnih ur in se določi takoj prvi plačilni dan po zmožnosti delavca. Plačilni dan je vsakih 14 dni, izplačuje se po končanem delu. Predjemi se ne dajo. Zato morajo delavci vsaj toliko v gotovini prinesiti seboj, da morejo shajati 14 dni, sicer zabredejo v dolge in razne stiske. Predpisi velevaljo, da mora biti vsak delavec zavarovan proti nezgodi. Navadni delovni čas znaša poleti 10 ur, pozimi pa se ravna po tem, koliko časa se vidi, vendar ni krajši kot 8 ur. Za delo v nedeljo ali na praznik in delo čez delovni čas, t. j. za delo več kot 11 ur na dan, se plača za uro 50% več. Da delavci ne bodo imeli sitnosti, naj si preskrbe potne liste, veljavne za Švico.

Izvanreden samoumor. Radi večnih gmotnih neprilik se je na prav poseben način umiril bivši konjeniški častnik in župan v Sanpoto baron Amatucci. Najprvo je izpil sublimatno raztopino, potem pa si zasedil v prsi še velik nož, katerega je s kladivom zabil še globlje. Nato je legel v posteljo, se odel in v strašnih mukah mirno pričakoval smrti.

Silen potres. V Hsingkiangu je bil tako silen potres, da je pod razvalinami bilo ubitih 4000 ljudi. Mnogi izmed tistih pa, ki so srečno ubežali rušičim se poslopjem, so pomrli vsled lakote.

Ženska v novinarstvu. Ženska vedno bolj stopa v javnost; v finskiem deželnem zboru sede ženski poslanci, na Angleškem se lady, zahtevajo volivno pravico, na shodih bore junaške s policijo in demonstrirajo hrupno na galeriji poslanske zbornice, ženske profesorice zasejajo vsenčilške stolice, nastopajo v baretu kot advokatinje, zdravijo kot zdravnice bolnike, nič čudnega, če se njih vrste množe tudi v generalnem štabu moderne velesile, časnikaarstvu. V Združenih državah Severne Amerike, kjer je feminizem skoro najbolj razvit, ima malone vsaka država list, ki ga ureja Klara Gevik Kobi. Lucija Ston izdaja tednik »Ženski list«, ki ima edino namen, delati propagando za volivno pravico za ženske. Jako razvito je žensko časnikaarstvo tudi v Italiji. Znana pisateljica Matilda Serao izdaja in ureja velik list »Il Giornale«, ki ga čitajo po vsej Italiji. V uredništvu deluje mnogo moških, ki se nikakor ne sramujejo delovati pod vodstvom ženskega šefa. Jako spoštovana je tudi učena sotrudnica rimske »La Vita« Ollan Lotti. Francozinje so 1897 osnovale velik političen dnevnik »La Fronde«, katerega uredništvo je prevzela Margaretta Durand. Ker pa je ubirala preveč kozmopolitske strune, je list po šestih mesecih zaspal. Vendar prvi ponesrečeni poizkus pogumnih dam ni splašil, kajti mnogo je francoskih listov, kojih sotrudnice so večinoma ženske. Na Nemškem deluje pri listih še malo žensk in njih listov ne upoštevajo bogve kaj.

V New Yorku so v strahu. Prebivalcev New Yorka se polasča vedno rastoča bojazen, da njihovega mesta ne zadene usoda kot San Francisko. Znani vremenski prerok Horace Johnson, ki je napovedal katastrofi v San Francisku in na Jamajki skoro natančno na dan, izjavlja, da bode avgusta meseca tudi New York doletela velika nesreča; po njegovem mnenju se bode usedla zemlja, kjer stoji New York, nato pa voda preplavila nastalo udrino.

Natakarji bojkotirajo častnika v Kassi na Ogrskem. Do tega koraka je prišlo na sledeči način: Začetkom prošle zime je v kaški gostilni Royal neki huzarski častnik razžalil plačilnega natakarija. Ta je hotel imeti zadoščenja in zato častnika naznanil polkovnemu poveljniku. Uspeh pa je bil ravno nasproten, od takrat se ni prikazal noben častnik več v gostilni, povrh so še zahtevali, naj gostilničar odpusti natakarija, kar je ta tudi storil. V tej zadregi se je natakari obrnil za pomoč na zadrugo natakarijev, da mu pripomore do zadoščenja. Natakariji so priredili shod in sklenili, da odslej ne sme noben natakari več postreči dotičnemu častniku, dokler ne bo prosil za odpustanje. Če bi kak natakari prelozil sklep zadruge, ga bodo njegovi tovariši bojkotirali s tem, da ne bodo hoteli v njegovi družbi delati.

Petnajst dni brez jedi. Mornari na krovu potniškega parnika »Germania« so na potu v New York sredi razburkanega morja opazili čoln, ki so ga valovi metali semintja. Ker radi

viharja niso mogli spustiti v morje rešilnega čolna, se je odločil mornar Breca, da plava sam k čolnu. Privezal si je rešilni pas in pogumno planil v vodo; sreča mu je bila mila, kajti brez nezgode je priplaval do čolna in v njem našel onesveščenega človeka. Veslal je nazaj proti ladji in z naporom vseh sil se mu je posrečilo, da je srečno dospel do ladje, kjer je zdravnik rešencu podal prvo pomoč. Šele čez nekoliko ur se je zavedel ter pripovedoval s slabim glasom, da se je pred petnajstimi dnevi v St. Malu ukrcał na ribiško ladjo »La Mimosa«; 26. maja je stopil s tovarišem v čoln, da potegneta mreže iz morja. Presenetil ju je vihar, ki ju je nesel naprej, da sta kmalu izgubila ladjo izpred oči. Val je odnesel odnesel njegovega tovariša, njega samega pa je metal semintja, dokler ni padel v nezavest. Zdravnik dvomi, da ostane pri življenju.

Iz sultanove rodovine. Kot javljajo poročila iz Carigrada, bode sultan Abdul Hamid pomagal tri svoje hčere Haimo, Hailo in Ajšo. Njegovi zetje so trije višji uradniki iz vezirata; vendar ni misliti, da so ženi potomci slavnih rodov, kajti vsi trije so nizkega rodu in med diplomati nepoznani. Haila in Haima sta bili enkrat že omoženi. Haila z Ahmedom, Haima pa z Mehmed Kemil Edin pašo, sinom znanega junaka iz Plevne, Osmana Gazi paše. Haima, slovita krasotica in jako izobražena zlasti v glashi, je stara 25 let, Haila 22, Ajša pa 16 let.

Mati prodala hčerko vsled lakote. V vasi Moskovskoje na Ruskem, skozi katero navadno hodijo potujoči krošnjariji, Grki, cigani itd., je neka kmetica takim kupcem prodala svojo devetletno hčerko za pet rubljev; župan in vaški pisar sta potrdila pobotnico, nato pa so odvedli deklico. Ko je starešina izvedel, kaj se je zgodilo, zapovedal je takoj trgovce s človeškimi blagom zasledovati. 30 vrst od vasi so jih dohiteli ter rešili ubožico sramotne usode. Ko so mater vprašali, zakaj je vendar storila ta nečloveški čin, je obupano odgovorila sestradana kmetica: »Če človek nima ničesar delati v usta, mora nekaj prodati.« Deklica je sedaj pri drugih ljudeh v vasi v oskrbi.

Volilče brez volivcev. Skoro neverjetno, a resnično. V trgu Terragnolo, ki šteje približno 2500 prebivalcev, so bile pred nekaj tedni razpisane občinske volitve, a voliti ni prišel niti eden volivec. Občina je pred leti radi pelagre in slabih prometnih zvez zelo obubožala. Radi tega in vsled še nekaterih drugih okoliščin je vlada razpustila občinski zastop ter občinsko upravo izročila komisarju Dorigattiju. Mož je bil kos svoji nalogi; vsi prebivalci so bili z njegovimi gospodarstvom zelo zadovoljni. Ko so bile torej sedaj razpisane volitve, sklenili so modri možaki, da se nihče ne udeleži volitev, da s tem vlado prisilijo, da jim pusti še naprej priljubljenega upravitelja. Volivni komisar je cel dan sedel sam v volivni sobi, zvečer pa brez uspeha odšel, kajti niti eden volivec ni oddal svoje glasovnice. Neprehoma je stala pred občinsko hišo straža, da zavrne vsakogar, ki bi hotel prelomiti dano besedo. — K tem možem bi bilo dobro poslati naše socialne demokrate, da se nauče, kaj se pravi vzdržati se volitev in volivce nadzorovati.

Botra in novorojenček ubita. Kmetica Jožefina Lesko iz Seliča se je peljala iz Seliča s sosedovim novorojenčkom h krstu. Na poti pa so se splašili konji, voz se je prevrnil, kmetica in otrok pa sta padla v obcestni jarek. K nesreči pa se nanja prevrnil še voz in oba umrli.

Cela vas zgrajena iz ostankov ladij. Na nekem otoku zapadno od Islanda je vas, katere hiše so razen ene same zgrajene vse iz ostankov razbitih ladij, ki so jih domačini zveleli v sredo otoka. Le za župnišče so rabili drugačen stavbeni material, kajti sestavljeno je iz hlo dov, ki jih je tja priplal morskí tok iz Amerike. Ograje po vasi so sestavljene iz lesa, ki ga je morje izmetalo na obrežje iz potopivših se ladij, ki so vozile iz Amerike les. Ni čuda, da so nekateri vrtovi ograjeni z dragocenim mahagonijevim lesom.

Edison o izumih v prihodnjem desetletju. Veliki izumitelj Edison meni, da se bode na polju izumov v prihodnjem desetletju storilo več kot pa zadnjih petdeset let. Ne bode dolgo trajalo in kmet bode z nitrogenom uspešneje mogel gnojiti svoje polje kot pa doslej z navadnimi gnojili in kar je največ vredno, nitrogen se bode dobival iz zraka. Doslej so ga proizvajali le v laboratorijih v majhnih količinah; pred kratkim pa se je ustanovilo na Norveškem podjetje, ki bo novo gnojilo spravilo v promet. Kar se tiče elektrike, smo še v otroški dobi. Tudi on sam je navzlic vsem uspehom pravzaprav tam kjer je bil. V prvi vrsti upa, da se mu posreči pridobivati električno energijo neposredno iz premoga ob robu rudnikov brez parnih in dinamo strojev. Seveda bo ta energija dokaj cenejša in se bode dala tudi v večje daljave napeljati. To bode povzročilo, da sčasoma izgine iz tehnike parna sila, tudi konji bodo potem nepotrební. Ladje bode gnala elektrika in sicer tako hitro, da bode mogoče prepluti Atlantsko morje v treh dneh. Ker se dandanes devet odstotkov energije, ki jo pridobivamo iz premoga, izgubi v kotlih, kolesju in dinamo strojih, bode z novim proizvajanjem elektrike človeštvo pridobilo desetkrat več sile.

Oblegni napadalec. V Ribniku v Šleziji je večkrat razpočil dinamit pred carinskim poslopjem, ne da bi prišli napadalec. Končno so osumili hišnega posestnika Bandla, ki je ranil zahrbtno carinskega najemnika, s katerim sta se sprla. Bandl je nato bežal domov in je zabil orožnikom vhod v hišo. Orožniki 17 mož so nato obkrožili hišo in končno prišli Bandla.

Ildrijske novice.

i Občinska seja je bila zopet po dolgem času dne 15. junija. Pretekli so od zadnje seje menda skoro trije celi meseci. Čudna zastonost se je torej polotila naše občinske uprave vključno temu, da je vse polno odsekov. Sedaj so najlepši dnevi, in pričakovali bi živahnega dela pri napeljevanju novih in popravljanju starih kanalov. A je vse mirno, vse delo počiva, tako, da bodo pač ulice in jarki v istem stanju, ko se bo pisalo junija 1908. Pri seji vsaj se niso imenovala nobena znamenitejša dela. Največja stavba, ki jo postavi letos občina na novo, utegne biti javno stranišče, ki bode stalo po proračunu celih 300 K. Odločili so se za stari prostor poleg nekdanjega gledišča ter zavrgli vseh šest prostorov, ki si jih je ogledala komisija. Padel je tudi notarjev načrt glede na kapelo sv. Janeza, ali vsaj slišali nismo, da bi se še kdo ogreval zanj.

i Hribar je dal klerikalcem po glavi, šepetali so liberalci ob prvih poročilih, po katerih so izvedeli, kje je našel zavetje. Namestili so železobetonske zidave, češ, da je Hribar pridobil na Dunaju prvo odločilno zmago ne samo nad kranjskimi klerikalci, ampak nad vsemi slovenskimi katoličani. Gangl je ponosno hodil v zavesti, da je prisiljal solnce »svobodni šoli«, ki so jo med drugim obetali Hribar. Gruden in njuni trabanti pred volitvami. Ko pa so prišla natančnejša obvestila, kako se je Hribar ponižno udal in nehal govoriti za svobodno šolo ter v kako močno duhovniško družbo je prišel, so umolknil ter čakajo sedaj, kaj poreče »Narod«, da bodo potem za njim govorili. Prav na tistem pa vendar eden ali drugi izreka svoje začudenje, kako je mogoče Hribarju bivati v družbi duhovnikov.

i Gangl je v dogovoru, kakor se tukaj govori v liberalnih krogih, s Hribarjem, ljubljanskim županom, da dobi kako mesto v Ljubljani, morda na višji dekliški šoli. Najbrž so te govorice v zvezi z zahtevno nekaterih učiteljev, da naj biva urednik »Učiteljskega Tovarisa« v Ljubljani. Skoro gotovo »U. T.« zato ne bo glasno žaloval, ker je Hribar sedaj proti »svobodni šoli«.

i Roditeljski večer je priredila c. kr. deška rudniška ljudska šola v ponedeljek, dne 17. junija. Predaval je zopet gospod učitelj Šabec o predmetu, kako naj stariši vzgajajo svoje otroke v predšolski dobi. Predavanje je bilo lepo in skrbno sestavljeno. Pri razgovoru, ki se je potem pričel, zglasil se je Anton Kristan. Po njegovih mislih ne bi se smela nikdar otroku pokazati šiba. Tudi je pobijal predavatelja, ki je priporočal starišem, da vzgajajo v otrokih čut spoštovanja do avtoritete; otroci naj se vzgajajo za bodoče svobodomislece, ki ne bodo poznali nobene avtoritete. Obliubil je tudi, da tedaj, ko dobe soc. demokratije vso oblast v roke, ne bode v nobenem razredu več nego 15—20 učencev. Poslušalci so se muzali, ko so slišali, da govori isti mož proti šibi, nič pa proti temu, ako tovariši tovarišu pljuje v obraz. In avtoriteta! Kdo je bolj vznevoljen, nego Kristan, ako se kdo drzne upreti se njegovi avtoriteti! Pri njegovi osebi preneha vsaka svoboda, celo misli. Glede na šole pa bi skoro verjeli, da bodo kmalu razredni prazni, ako bodo učiteljske stolice zasedli sami soc. demokratije. Stariši bodo poskrbeli že za druge vzgojitelje.

i Mestna občina v Ildriji je še vedno v denarnih stiskah. Pri zadnji seji so sklenili najeti posojilo pri mestni hranilnici ter poravnati pri »Okrajni«. Če bi se le plačalo, bi bilo dobro, toda vedno prekladanje z ramen na ramena je pa bolj slabo.

i »Ljudska hranilnica in posojilnica« je imela v preteklem letu prometa 551.120 K 37 vin. Čistega dobička je prineslo preteklo leto 1157 K 69 v. Rezervni sklad je narastel na 3007 K 44 v. Več o tej zadrugi pravočasno po običnem zboru, ki bo v nedeljo 7. julija.

i »Učiteljski Tovarisi« porabi vsako priliko, da vdari po duhovnikih. Katehitično društvo mu daje povod k opombi: bodo vsaj se katehete bolj brigali za šolo, kakor za politiko. Ali gospodje sami na sebe mislijo, ko kaj tacega pišejo? Naš Gangl je urednik »U. T.« Človek bi mislil, da Gangl za šolo silno gori in vendar je v zadnjem času kar dvakrat imel dopust, da se je lahko posvetil politiki. Ko je zadnjič pisal svojo povest za družbo sv. Mohorja, ga več dni ni bilo v šolo in tovariši so ga morali nadomestovati, učenci so pa ugibali, kaj je gospodu učitelju, da ga ni v šolske prostore. Menimo, da bi bilo umestno najprvo pometati pred svojim pragom, preden se iščejo smeti drugod. Mi bi ne pisali tega o njem, ko nas ne bi on s svojo nerodnostjo naravnost izzival, saj ljudje zadosti glasno komentirajo njegovo poslovanje. A prisiljeni smo odgovoriti in mu nedostatke vrniti, katere on tako skrbno pri katehitičnih isčeh.

i »Naprej« piše o zadnji volitvi, »da so kapelani stali pred voliščem imajoč v rokah cele kupe glasovnic, ter jih ubogim kmečkim volivcem menjevali.« No Kristan pa ni samo pred voliščem stal z glasovnico, temveč je menjal vprico komisije v vol. dvorani glasovnico volivcu. Bilo je prejšnje zapisano na njej Gostinčar, kakor se je pohvalil članu komisije, a on mu je dal glasovnico s Kopačem, ne da bi volivcu pokazal, kaj je zapisano. In za to ga nobeden ne tira na zatožno klop, kakor sedaj krčevito iščejo liberalci in soc. demokrati, kje bi kaj nepostavnega izvovali pri agitatorjih nasprotne stranke. Kažejo pač, kako jih peče ta grozen poraz. Seve težko stališče imajo, ko so prej vpili in pisali: »vse je naše, zmagata gotova,« nazadnje pa številke 1100 in 1400 tako poniževalno za nje govore.

i Boj kot napovedujejo nekateri našim pristajalcem, Voznik se je izjavil, da ne bode več vozil klerikalca in celo brivec, da ne bode ne ostrigel ne obril volivca Gostinčarje-

vega. Radovedni smo, koliko časa bodo vstrajali. Ker je ogromna večina naše stranke, se bode takim ljudem kaj slaba pisala za praznike. Ako bodo tudi naši potem prisiljeni jih posnemati, ter se ravnati po pravilu »svoji k svojim«, bode marsikateri se spametoval, ko bode opazil občutno škodo.

Jeseniške novice.

i Tiskovna pomota ali hudobija? Sobotni »Narod« je pisal z Jesenic: »V žalostni gospodarski položaj so pritirali klerikalci jeseniško občino. S svojim divjim bojem proti vsem ki niso šli z njimi, so dosegli, da danes ni izvršen savski vodovod, nimamo proračuna in je sploh ustavljeno delovanje občinskega odbora, ki je imel rešiti dokaj važnih občinskih gospodarskih točk. Kako dalekosežnih posledic je bil ta brezobzirni strankarski boj, po kaže bodočnost, kar bodo čutili v prvi vrsti davkoplačevalci.« Ko smo to brali, mislili smo, gotovo je tiskovna pomota in mesto »klerikalci« bi moralo stati »liberalci«. Zakaj resnično je, da so liberalci v žalosten gospodarski položaj pritirali jeseniško občino, in resnično je o liberalcih vse, kar je ravnotam še pisano o »klerikalcih«. Toda, ko smo brali naprej, uvideli smo, da ni tiskovna pomota, ampak da jeseniški »Narodov« dopisnik namenoma laže in očita »klerikalcem«, kar so zakrivali liberalci.

i Hudobija je to po zgledu onega tatu, ki ki je bežal pa vpil za drugim: »Tat, tat, primite tatu!« Zakaj ni že danes izvršen savski vodovod? Zakaj nimamo še proračuna in zakaj je sploh ustavljeno delovanje občinskega odbora? Ali niso liberalni odborniki začeli obstrukcije že 13. decembra l. l.? Od tedaj liberalni Kogoj vlada v občini brez odbora. Opozicija je zahtevala novo sejo takoj. Sklicana je bila 19. dec. Zopet so obstruirali liberalci. Opozicija je zahtevala iznovo drugo sejo, pri kateri naj bi se oddal savski vodovod in predložil proračun. Toda liberalni župan dr. Kogoj je kršil § 41 občinskega reda in zahtevane seje ni hotel sklicati. Opozicija se je pritožila na deželni odbor, ki je dr. Kogoju pod kaznijo zapovedal, naj skliče zahtevano sejo. Udal se je in seja je bila sklicana 1. februarja letos. Na dnevnem redu je bila oddaja savskega vodovoda in proračun, nič drugega. K seji so prišli vsi odborniki razen liberalnih. Liberalci so storili tako sejo nesklepčno in savski vodovod se ni mogel oddati, proračun ne predložiti. Župan je moral po naročilu deželnega odbora odsotne liberalne odbornike kaznovati in sklicati novo sejo. Sklical jo je na 14. februarja z dnevnim redom zadnje seje. Liberalni odborniki so prišli k seji, pa komaj je župan sejo otvoril, privlekli so izpod sukenj raglje, krvave zvonce in rene ter s strahovitim neprestanim razbijanjem sejo preprečili da se ne bi mogel oddati in izvršiti savski vodovod in predložiti proračun. Še enkrat je župan sklical sejo na sedmega marca a jo zadnji dan preklical. Od tedaj ni bilo nobene seje več. Tako je bilo in nič drugega. Po teh dogodkih trezni ljudje lahko presodijo, koliko zlobnosti mora imeti človek, ki dolži »klerikalce«, da so oni zakrivali, ker se še ni izvršil savski vodovod in predložil proračun in je sploh ustavljeno delovanje občinskega odbora.

i Hinavsko trobi liberalna jeseniška trobenta v »Narodu« dne 15. t. m.: »Jeseniška občina potrebuje političnega miru in gospodarskega dela, a kakor vse kaže, nimamo tega v dosegnem času pričakovati.« Dne 6. aprila 1907 pa je slovesno ravnotam zatrobila v svet: »Vsako javljanje o nepremostljivem prepadu med slovenskima strankama je neumnost... To je pač prokleto vseeno, če dela danes proračun n. pr. za vodovod liberalni ali klerikalni Janez. Za načelo se bjemmo, vse drugo je nič. Kdor govori o edinosti med nazadnjaško klerikalno in svobodomiselnim napredno stranko, sam priča o svoji duševni revščini in omejenosti...«

i Mira potrebuje jeseniška občina in gospodarskega dela, to je res. Pa liberalci obetajo, da nimamo tega še v dosegnem času pričakovati. Zakaj ne? Zato ker liberalci nočejo, da bi bil mir in bi se gospodarsko delalo, dokler je še kaj klerikalcev v občini. Ker pa je »klerikalcev« petkrat več kot liberalcev kakor dokazujejo državnozbornske volitve, seveda potem nimamo še pričakovati mira, ker »klerikalci« se od liberalcev ne bodo pustili kar tako pohrustati.

i Ob pamet gre liberalcem; kar razumeti ne morejo, kako more vlada pravična biti tudi nasproti »klerikalcem«, zakaj je pravično odločila, da so po črtanju ovrženih častnih občanov proglašeni za izvoljene odbornike v I. razredu tisti, ki imajo večino, ker so slučajno »klerikalci«. Le potolažite se liberalni mogotci, navaditi se boste morali, da zakon za vse enako velja. Ravno ta vladni odlok, ki je popravljen, kar se je pri lanskim občinskih volitvah zagrešilo, bo napravil mir, da se bo zopet moglo gospodarsko delovati v občini. Liberalcev ne bo več toliko v odboru, da bi mogli seje delati nesklepčne in če ne bodo hoteli pri gospodarstvu sodelovati, delalo se bo brez njih.

i Boj hočejo liberalci, zato tako vpijejo, kolika krivica se jim godi. Radi bi imeli nove volitve, ker upajo, čeprav ne dobe potem večine v odboru, pa da dobe vsaj toliko odbornikov, da bodo zopet mogli obstruirati in zavirati redno delo v občini. Le vpijte, pravica je začela zmagovati na Jesenicah, zmagati mora popolnoma! Potem bo mir.

i Lepe misli imajo liberalci, o novi farni cerkvi. Cerkev jim je »zavetišče klepetavih tercijsk.« »Denar ki bi se imel porabiti za novo cerkev naj bi se raje porabil za kake občekoristne naprave.« Takim ljudem naj se izroči usoda jeseniške občine? Cerkev jim ni občekoristna naprava ampak zavetišče

klepetavih tercijsk. Ali ne diši to prav po francosko? Kaj pa je občekoristna naprava če ne cerkev? A ja, to so take hiše, kakoršno je dobila n. pr. Ljubljana, ko so prišli liberalci do popolnega gospodstva. Lepe misli.

Novice iz Gorij pri Bledu.

Sprejem škofov bil je nekaj izvanrednega. Ne da bi se bilo kaj agitiralo in ljudi nagovarjalo, napravili so Gorjanci prevzvišenemu sprejemu, kakršnega mogoče ni nikjer drugje dobil, niti pri nas pričakoval. Došel je čez Pokluko in Mrzli Studenec po novi cesti proti Krnici, kjer so ga pričakovali naši ognjegasci, 20 na konjih, na čelu jim župan Jakob Jan, ki ga je pozdravil v imenu občine in gasilnega društva kot moža dela. Nato peljali so ga, kakor v zmagoslavnem sprevedu na Dolgo Brdo, kjer je bil glavni sprejem. Pozdravil ga je najprvo g. svetnik Ažman, nato mala deklica, hčerka g. Jakoba Žumra v imenu šolskih otrok in mu izročila krasen šopek. Pozdravila ga je pa tudi deputacija gorjanskih fantov v narodni noši kot svojega najboljšega prijatelja, ki mu leži posebno blagor mladeničev na srcu. Nato razvil se je krasen spreved vseh društev z zastavami proti cerkvi. Zvečer sledila je krasna razsvetljava. Šola, gorjanski dom in Frčejeva hiša, pokopališče in cerkev bilo je kakor ognjeno jezero. Pevski zbor izobraževalnega društva zapel je kaj lepo tri pesmi, mlada godba gorjanskih fantov zaigrala je prav dobro dva komada in Jakob Poldar pozdravil je še enkrat v imenu vseh narodnih gorjanskih društev v krasnih besedah. Povdarjal je predvsem, naj mu je ta vsprejem kot malo zadostilo za one grenke ure, one strastne napade, ki jim je bil prav posebno zadnji čas izpostavljen. Vmes pokali so topiči in se prižigal umetniški ogenj. V nedeljo pri odhodu spremili so ga zopet ognjegasci na konjih v sosednji Zasp skozi Bled. Kdo je to vpriporil? Ne duhovniki, ne komanda, temveč naša organizacija in ljudstvo, ki ve, kdo mu je prijatelj!

Velika nesreča zgodila se je nekemu 14-letnemu fantu. Našel je zavoj s smodnikom, ki se rabi mesto topičev in ga užgal v roki. Pretrgalo mu je vso dlan mej prsti, osmutilo ga po prsih in tudi po licih nekoliko. Odpejali so ga še isti večer v Ljubljano.

Grozna draginja vlada pri naših mesarijih. Menda mislijo, da bodo s tem tujce privabili. Goveje meso stane kila 76 kr., o telečjem se še govoriti ne sme. Cena živini nič ne raste, kmet ima od dragine le škodo, ker mora meso ravno tako drago plačevati, le mesariji bogatijo. Saj še na Dunaju ni tako!

Tujcev prihaja vedno več. Krasno vreme jih mika, tako se polnijo blejska letovišča in tudi naš prekrasni Vintgar, katerega naj nihče ne zamudi priti pogledat. Čim večkrat si v Vintgarju, bolj se ti priljubi!

MED - lastnega - čebelarstva, letošnji pridelek, garantiran čist, prodaja na drobno brez posode **Hinko Zirkelbach**, Ljubljana, Male čolnarske ulice 9. — Na naročila po pošti se ne ozira.

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.
Najbolj kosm. zobo-čistil. sredstvo
Seydlin
Izd. delovatelj
O. Seydl
Ljubljana, Spital.-Stritar. ul. 7

Steckenpferd-liliskomlečno milo

Bergmanna & Co. Draždani in Tečn n. L.
je in ostane glasom vsak dan došlih pri-
znalnic našega uspešnejšega vseh medicinal-
nih mil proti mazuljem kakor tudi v dosego
in ohranitev nežne, mehke kože in rožnate
polti. — Dobiva se po 80 vin. komad v vseh
lekarnah, drožerijah, parfumerijah, trgovinah
mila in brivnicah. 434 50—16

Milostiva gospa,

ali veste, zakaj morate pri naku-
povanju sladne kave izrečno po-
udarjati ime »Kathreiner« ?
Ker se vam sicer uteg-
ne primeriti, da do-
bite manj vreden po-
snemek brez vsehrlin,
s katerimi se odlikuje
Kathreinerjeva kava.

Zakaj le
**Kathreinerjeva Kneippova
sladna kava**
ima sprlo posebnega na-
čina svojega proizvajanja
vonj in okus zrnate kave.
Zapomnite si torej natanko, milo-
stiva gospa, da dobivate pristno
Kathreinerjevo kavo zgolj v za-
prth izvirnih zavojih z napisom:
»Kathreinerjeva Kneippova slad-
na kava« in s sliko župnika
Kneippa kot varstveno znamko.

VITA * **VITA**
Nova Idealna voda za želodec
VITA
naravna mineralna voda
**Najčistejši
Natron-vrelec.**
Glasom zdravniških izjav, izborni
učinkuje pri: nerednem pre-
bavljanju, trganju, diabetes,
preobilici vod. kisline, boleznih
na mehuru in ledvicah, ka-
tarjih v sapniku ali prebavnih
organih.
Glavna zaloga v Ljubljani pri
Mihaelu Kasnerju. Dobiva
se tudi v vseh lekarnah in
drožerijah. 1028 10—6

Velik uspeh! : : : : : Nepričakovan učinek!

1000 in 1000 dam in gospodov, med temi umet-
nice svetovne slave, kot **Emmy Destinn**, kr. pr.
dvorna operna pevka v Berlinu, **Gabr. Horvath**,
kr. operna pevka v Pragi, **Marija Ziegler**,
operetna pevka v Novem Yorku; veliko število
zdravnikov, ki se odklikujejo na kosmet. polju,
potrjujejo, da je **Feigl-ov**

Manol milo brez sode

edino in doslej nedoseženo sredstvo v dosegu čiste,
cvetoče polti, brez peg, lišajev, agrcev.
Manol se dobiva v škatljah po **K 1—, K 2—**
v lekarnah, drožerijah in parfumerijah.
Čudovito velik promet. Povsod sijajno uvedeno.
Glavna zaloga: **Fran Vitek in drug.**,
Praga, Vodičkova ulica 548.
V Ljubljani se dobiva pri **A. Kancu** in
Ant. Korbarju, drožeriji. 568 25—13

Zahtevajte brezplačno dopisni atev mojega ilustr.
cenika z nad 1000 slikami. —
Jamstvo več let. Vsako nepopolno blago se vzame
nazaj za popolni znesek.
Slika 1/2 nav. velikosti. 611 13

Št. 365
srebrna dam-
skaremont. gl. 3-50
Št. 322
srebrna moška
remont. 3-50
Št. 337.
srebrna s sidro
15 kamnov 5-
dvojni plašč 6-50
Št. 341, srebrna s sidro
dvojni plašč 15 kam-
nov, posebno
močna 7-9-50

Anton Kiffmann,
največja tovarniška zaloga ur, zlatnine in srebrnine.
Izvoz v vse dežele. **Maribor L. 5., Stajersko.**

Zdravilišče in zdravilnica z vodo

Postaja c. kr. drž. železnice 1 1/2 ure od Ljub-
ljane.
Popolno zdravljenje z vodo (sistem Priess-
nitz in Kneipp, solne kopeli, ogljeno
kisle in električne kopeli, zdravljenje s suho
vročim zrakom. — Masaža, zdravl. gimna-
stika, vporaba elektrike. — Zmerne cene.
Otvorjeno od 15. maja do 15. oktobra.

Kopališče Kamnik (Kranjsko).

756 15—9 Prospektke pošilja
Dr. Rudolf Wackenreiter,
zdravnik voditelj in kopališki najemnik.

Jasna glava Močni živoi

2970 7—7 **Zdravo spanje**
se dobe po stalnem uživanju
brezalkoholnega

Ceres - jabolčnega soka

**Nova trgatav
značno cenejša!**

Najfinjša in najprijetnejše osveževalna pljača
na zabaviščih.

JURIJ SCHICHT A.-G.
oddelek „CERESWERKE“, Ustje n. L.

Državni zbor.

Glas iz Dalmacije o zvezi Hrvatov s slovenskimi liberalci.

Eno dobro bo imel vsekako čudni korak hrvaških poslancev, ki so se zvezali z liberalci. Njihovi volivci začno premišljevat. Začela se bo debata, da bo pojme izbistila in megla pregnala.

Splitski »Dan« piše:

»Slovenski su liberalni zastupnici primljeni u jugoslovanski klub uz neke uvjete, te su izjavili:

1. da neće staviti u djelo svoj slobodnomni program;

2. Hribar, poznati liberalac, izjavio je da odsudjuje pisanje »Naroda« (poznatog liberalnog glasila u Ljubljani) i da misli jur na osnovanje jednog novog lista;

3. Hribar je također Hrvatima izjavio, da liberalna stranka nije usvojila tačke slobodne škole (škole bez vjeronauka) i rastave ženidbe. To je bio, kako je »Narod« jur javio, samo naert.

Glede primljenja slovenskih liberalnih zastupnika u hrvatski klub osobito se je prepirao Mandić, Ivanišević i Špinčić.

Hribar je tražio predsjedništvo kluba, ali na to Hrvati ne pristadoše.

Hrvatski zastupnici izjavljuju, da su taj korak poduzeli, da se omogući svakomu ulaz u jugoslavenski klub.

No govori se, da je ovo sve maslo liberalnih ideja i načina prosudjivanja.

»Dan« pripominja k temu:

»Čudimo se našim hrvatskim zastupnicima, koji vole s liberalcima i u manjem broju, nego li s kršćanskim socijalima u većemu. Tako se postupa zavolju četverice liberalaca, a ne obazire se na 16 kršćanskih socijala. I još naši zastupnici izjavljuju, da su to učinili, da svakomu otvore put u klub. Koji bi to bio svak, kad se udaljuju od te za nas dosta znamenite skupine od 16 Slovenaca!

Ovaj nas je korak u velike začudio i iznenadio!

Potanje ćemo u dojučeršnjem broju.

Hribarjeve mavričaste izjave so res dragocene! Kako se Hrvatom pere, dočim je v Ljubljani navdušeno pritrjeval izjavljanjem dr. Trillerja, da ni in ne bo razkola med Hribarjem in dr. Tavčarjem! Hribar je bil izvoljen predsjednikom narodnonapredne stranke in je sprejel to »čast«, ko se je proglasilo, da se poteguje narodno-napredna stranka za ločitev cerkve od države za »svobodno šolo« in za »razporoki«. Hribar naj bi ne imel zveze z »Narodom«, kateremu edino pošilja vse svoje izjave in kateremu edinemu je po izvolitvi poslal svojo zahvalo, v kateri v »Narodovem« tonu maha po »črnem nazadnjaštvu« (»Narod« št. 118, z dne 23. maja 1907) menda v zahvalo, ker se je »Narod«, poznavajoč ga kot svojega, na vse kriplje potegoval zanj, dokazuje socialnim demokratom, da morejo voliti edino zastopnika novega narodno-naprednega »svobodnemiselnega« programa Ivana Hribarja. Ta mož, ki v »Narodu« s svojim podpisom priobčuje vse oklice »narodno-napredne stranke«, ta mož, ki se je na svojem shodu v Vodnatu laskajoč se navzočim socialnim demokratom, izjavil za proticerkvene točke, sedaj Hrvatom govori drugače in na hrbet Tavčarjev hoče zvaliti vse, kar — sam stori! Koliko veljajo vsa Hribarjeva zatrdila Hrvatom, da nima zveze s Tavčarjevo politiko, priča dejstvo, da je danes dopoldne imel Hribar v Tavčarjevem stanovanju daljšo konferenco s svojim prijateljem in političnim somišljenikom Tavčarjem. Sladkobesedni Hribar hoče imeti dve železi v ognju; eno pri Tavčarju in »Narodu«, drugo pri hrvaških duhovnikih. Toda Hrvatje že spregledujejo in ni daleč čas, ko — popolnoma spregledajo. Zmaguje le politična značajnost.

Poslanec Grafenauer.

Celovški »Mir« poroča, da si je pridržal poslanec Grafenauer prosto roko ter izjavil, da za enkrat ne pristopi nobenemu dveh klubov, ker ni izgubil upanja, da se še najdejo pota do neke skupnosti, vsaj po načinu, kot jo tvorijo stranke drugih narodnosti. Po želji g. poslancea Grafenauerja vršila se je v sredo, 19. t. m., seja političnega vodstva, h kateri je prišel tudi g. poslanec z Dunaja, in v kateri se je sklenila resolucija, v kateri koroški Slovenci obžalujejo, da doslej ni bilo mogoče združiti vseh slovenskih in hrvaških poslancev v jeden močen in vpliven klub. Vodstvo koroških Slovencev prosi g. Grafenauerja, naj deluje naprej za vso odločnostjo za združitev vsaj v obliki, kakoršno so našle razne, četudi programatično si nasprotujoče stranke drugih narodnosti. Vsled te resolucije se je potem sklenilo g. poslancea Grafenauerja prositi, da za enkrat ne pristopi nobenemu imenovanemu klubu, da pa vzdržuje do obeh lojalne prijateljske odnose. Ako bi se razdruženje izkazalo kot trajno, sklical se bo v primernem času shod zaupnikov, ki se bodo posvetovali o končni odločitvi. — Tako celovški »Mir«, ki je že pred tednom pisal, da je zato za skupni jugoslovanski klub, ker bi sicer koroški volivci drugič ne šli radi v boj, ako bi ne videli združenega jugoslovanskega kluba. Kako bodo koroški slovenski katoliški volivci šli drugič z veseljem v boj, ako bodo videli, da agitacija proti »svobodni šoli« in »razporoki« pri volitvah vodi do želje, sedeti skupaj s poslancem, ki se je izrekel za te dve točki? Za nas je merodajen program, da naši poslanci morejo skupaj sedeti le s poslanci, ki so

proti »svobodni šoli« in »razporoki«, ter so podpisali ves naš program, ne le verski in narodni, ampak tudi socialni in gospodarski, ker vemo, da bi v nasprotnem slučaju naši volivci nam pravičeno očitali hinavščino. V narodnem oziru ne izključujemo skupnih nastopov, zato pa Hribarja in liberalceve še ni treba v skupnem klubu, ki mora biti enotno načelen. Tako delajo stranke drugih narodnosti z razvitim kulturnim napredkom!

Nas posebno zanima vplivanje dr. Plojevo, ki se nekako prikrito kaže iz »Mirovega« poročila. Ta mož bi se moral skriti pred koroškimi Slovenci, katere je s svojo nerodnostjo oškodoval. O tem možu je celo bivši drž. poslanec Robič, ki je prisostvoval v zadevi koroških mandatov Plojevimi konferencami z Bylandtom, pozneje sam pravil, da je Ploj v zadevi koroških Slovencev vse pokvaril, ker je tako nerodno nastopal. In ta mož si upa v novič spletkariti. Res lepo je Plojevo »podpiranje« koroških Slovencev — na nas pa bo, da to »podpiranje« popolnoma razkrijemo, da se z razkrinkanim Plojem ne bo nikdar več družil noben koroški Slovenec in da se enkrat čuje resnica, kdo je v resnici kriv, da so bili koroški Slovenci oškodovani. — Razume se, da bodo naši poslanci z vsemi silami podpirali vse težnje koroških Slovencev in da bo zastopnik koroških Slovencev g. Grafenauer našel v naših poslancih odkritosrčne, nesebične zaveznike. Saj spada Grafenauer po svojem duhu in značaju k nam!

Predsedniško vprašanje.

Dunaj, 21. junija. Izvolitev dr. Weisskirchnerja za zborničnega predsednika je skorodno zagotovljena. Tudi zaradi podpredsedniških mest se bodo stranke sporazumele. »Deutsches Volksblatt« meni, da bo prvi podpredsednik član nemškonacionalne zveze, drugi pa Jugoslovani.

Dunaj, 21. junija. Krščansko-socialna stranka je danes sklenila vzdržati kandidaturu Weisskirchnerjevo ter je pooblastila dr. Luegerja, naj na konferenci načelnikov v ponedeljek glasuje za pomnožitev podpredsedniških mest.

Med poslanci.

Praga, 21. junija. Poslanca Markov in Hlibovicki, ki sta pripadala dozdi rusinskemu klubu, sta pristopila k socialnim demokratom.

Kršćanski socialci.

Dunaj, 21. junija. Dunajski liberalni listi ugibajo sledeče: Krščanski socialci zato kandidirajo Weisskirchnerja in ne Ebenhocha za predsednika, ker je Ebenhoch namenjen za poljedelskega ministra. V jeseni odstopi namreč grof Auersperg in postane cesarski namestnik na Tirolskem. Marchetovo mesto zasede dr. Gessmann. Ebenhoch je tudi pri cesarju zelo priljubljen.

Starostno zavarovanje.

Praga, 21. junija. Poslanca Klofač in Reichstädter sta se danes oglašila pri ministrskem predsedniku, da se informirata o podrobnostih vladnega načrta glede na starostno in invaliditetno zavarovanje. Baron Beck jima je pojasnil, da bodo tudi mali obrtniki deležni dobrote nove postave. Ministrstvo za notranje zadeve se je o tem posvetovalo že s trgovskimi zbornicami in drugimi gospodarskimi činitelji in upa, da bo mogel zakonski načrt predložiti že jeseni.

Vinski zakon.

Dunaj, 21. junija. Tirolski poslanci so pri poljedelskem ministru urgirali objavljenje zakona proti ponarejanju vin. Minister je obljubil, da bo zakon čimprej razglašen — treba je namreč še mnogo priprav. Vžlic temu častnejo tudi v slučaju, ako se razglasenje zakasni, zdaj obstoječa določila proti ponarejevalcem v polni meri veljavna.

Kvota.

Dunaj, 21. junija. Poslanska zbornica bo že te dni morala izvoliti kvotno deputacijo. Ker pa je že kasno, bo morala najbrž zopet krona urediti kvotno razmerje sama in jo določiti s cesarsko naredbo.

Proti »svobodni šoli«.

Zadnja leta je razburilno vprašanje o »svobodni šoli« avstrijsko javnost. Notorični sovražniki Cerkve in krščanstva so se zgrinjali okrog tega društva, da je bilo takoj jasno, kaj umejo pod »svobodno šolo«. Zadnje volitve so pokazale, da avstrijski narodi ne marajo »svobodne šole«. Židovski ljubljene baron Hock, ki je s toliko vnemo propagiral »svobodno šolo«, je ostal osamljen, ker ga nemški poslanci ne marajo v svoji sredi. Socialni demokratje so sicer načelni pristaji »svobodne šole«, a ker čutijo, da se nimajo zahvaliti tej ideji za izvolitev in nimajo njihovi volivci prave potrebe za »svobodno šolo«, ne bodo spravili tega vprašanja v zbornico. Vse kaže, da avstrijski narodi ne marajo še »kulturnega boja«. In sedaj se je »svobodna šola« odklonila z najvišjega mesta ob prestolnem govoru ob glasnem odobravanju obeh zbornic. Cesar je dejal: Enakomerno z gojitvijo gospodarskih koristi, se mora gojiti tudi umska omika in posebno vzgoja mladine. Ljudska šola, katere namen je versko-nravnna vzgoja mladine, potrebuje mirnega razvoja. Mladina naj dobiva v nadaljevalnih šolah več kmetijskega, obrtnega in trgovskega poduka. Naravno je, da so te besede izzvale glasno odobravanje poslancev, zbranih okrog prestola, saj so vsi čutili, proti komu so bile v prvi vrsti naperjene te besede. Ta izjava je brez dvojbe poparila tudi slovenske liberalce in liberalne učitelje, ki so za svobodno šolo.

Razume se, da bomo še z večjim pogumom zavračali nakane liberalcev proti versko-nravnemu vzgoji mladine.

OGRSKA.

Hrvaško-ogrski spor.

Budimpešta, 21. junija. Mažari razširjajo o velevažni avdienci Weckerlovi pri cesarju različne vesti, ki jih pa vsi ljudje ne verjamejo. Kaiti, če je res, da je cesar pooblastil dr. Weckerla, da sme hrvaški sabor razpustiti, bana Pejačevića pa prisiliti, da odstopi, čemu oficijelno dementirajo, da bi avdiencia Weckerlova pri cesarju imela sploh kak političen pomen? Če je cesar tako odločno nastopil proti Hrvatom, bi Weckerle to gotovo sedaj proti Hrvatom v polni meri izrabljaj, jih prisilil, da se udajo in ne bi tajili važnosti avdiencie pri cesarju. Stvar je namreč ta, da so na dvoru uplivne osebe, ki Hrvatje ljubijo in cesarja dobro informirajo. Tudi ni verjetno, da bi krona hotela oslabilo Hrvate sedaj, ko rabi zaveznikov proti koalicijski vladi. Naj si že bo stvar, kakor hoče, dve poročili krožita o avdienci. Prvo pridno razširjajo poslanci neodvisne stranke. Glasi se: Weckerle je pri cesarju izposloval, da sme odstaviti sekijskega šefa hrvaške vlade Nikolića in Rojca, ki baje podpihuje hrvaške poslance. Bana grofa Pejačevića bodo prijazno opomnili na to, da je bolan in da bi bil potreben novi boljši ban. Tako bi se izvršil na Dunaju preobrat. Druga vest pa je čisto drugačna. Glasi se:

Cesar ni hotel Weckerla vdrugič sprejeti. Weckerle je v Budimpešti povedal nekaterim poslancem, da ni lahko cesarja v hrvaškem vprašanju nagniti na mažarsko stran. Treba bo preje Hrvate na Dunaju izolirati.

Budimpešta, 21. junija. Danes ob 12. uri popoldne so se zbrali Weckerle, Košut, škof Drohobecy in bivši minister Polony na skupno posvetovanje. Baje je Polony izumel novo kompromisno formulo med Ogri in Hrvati.

Supilov mandat neveljaven.

Budimpešta, 21. junija. »Magyar Hirlap«, ki je sedaj strašno hud na svojem prejšnjega pobratima Supila, prinaša sledečo vest: Supilov mandat je čisto neveljaven. Supilo je namreč Dalmatince, lani pa je prosil, naj se mu podeli občinska pristojnost na Reki. Kot tak pa nima pravice biti voljen za poslanca na Hrvaškem. »Hirlap« pravi, da bo moral Supilo mandat odložiti, če ne ga bodo razveljavili v državnem zboru.

Afera Potočnjak.

Zagreb, 21. junija. V aferi Potočnjakovi so se Mažari brezdomno neznanško blamirali. Stvar je namreč ta: Vlada je naročila podpredsedniku Rakovskemu, ki drugače ni napačen, da mora proti hrvaškim poslancem brezobzirno postopati, da zlomi njihovo obstrukcijo. Rakovski je to storil. Ravnotako pa je imunitetni odsek, ki je Potočnjaka izključil od 3 sej, ravnal čisto po navodilu Weckerlovem. Toda v zadnjem hipu je predsednik zbornice Justh odločno izjavil, da odstopi, ako se sprejme predlog imunitetnega odseka in ga je na ta način tudi preprečil. Kaj je prišlo vmes? Justh pač ni hotel zavedno zapreti pot sporazumljenju med Ogri in Hrvati, konečno pa ni hotel celi Evropi pokazati novega prizora iz peštanske zbornice, ki je vsemu izobraženemu svetu v izpodtiki in sramoto. Na vse zadnje pa je Justh pravičen, kolikor pač more biti v takih podivjanih razmerah.

Francozi o sporu.

Pariz, 21. junija. V Parizu je izšla knjiga znanega veščaka v mednarodnem pravu, dr. Horna o hrvaško-ogrski nagodbi. (Le compromis de 1868 entre la Hongrie et la Croatie. Pichon et Durand-Auzias, Paris 20., Rue Soufflot). Horn označuje razmerje med Ogrsko in Hrvaško kot »konfederacijsko pogodbo z realno unijo«. Obe državi sta vsaka zase suverenni, imata pa skupno eno suverenost — štefanove krone.

NAJNOVEJŠE VESTI O UPORU V JUŽNI FRANCJI.

(Glej članek.)

Grozodejstva v Narbonnu.

Pariz, 21. junija. Množica v Narbonnu je napadla tri pariške policijske agente, med njimi nekega Guillaumea. Guillaume je zbežal in pribežal slučajno v hišo, kjer zbora odbor viničarjev. Tu se ga je polastilo 200 oseb. Množica je vpila: Ubijte ga! Slekli so ga do nazega in ga hoteli vreči iz okna. Množica iz ceste pa je upila: V kanal z njim! Vlekli so ga h kanalu, med potjo pa živinsko pretepali. Vrgli so ga v vodo, ko se je pa izkušal plavati rešiti, so ga z brega obsuli s kamenjem. To je trajalo tri minute. Konečno se je Guillaume rešil, nekaj usmiljenih oseb pa ga je peljalo v lekarno. Ko se je množica vračala mimo mestne palače, je ondote vojske pogled na smrtonosno ranjenega Guillaumea tako razkačil, da so jeli brez povelja streljati na ljudi in so ubili tri osebe, 18 pa ranili. Ko je polkovnik tega 159. polka izvedel, da so vojski brez povelja streljali, je vprčo vojakov raztrgal svojo čepico in odstopil. Množica je prisilila vse kavarne, da so zaprli svoje kavarne in razobesili črne zastave. Na županstvu vihra rdeča zastava.

Plenjenje po Montpellieru.

Montpellier, 21. junija, ob deveti uri zvečer 20. t. m. je množica jela pleniti trgovinska skladišča in izložbe. Vojaki so ljudi odbili. Padli so strelji iz samokresov. Množice se je polastila panika in vse se je razpr-

šilo. Mnogo ljudi je aretiranih. Nekega policijskega agenta so lahko ranili, nekega dragoncea pa vrgli iz sedla. Ponoči je bilo vse mirno.

Šest stotni se je uprlo.

Agde, 21. junija. Včeraj sta pč večerem povelju dve stotniji 17. pehotnega polka, ki sta sami zase nastanjeni v neki stari vojašnici, odkorakali proti vojašnici, kjer so bile nastanjene ostale štiri kompanije. Vojaki so pregovorili tovariše, da so se jim pridružili. Teh šest kompanij je nato v spremstvu 500 demonstrantov iz množice, odkorakalo proti novi vojašnici ter je prisililo tovariše, ki so že legli k počitku, da so se upornikom pridružili! Večina vojakov je nerada sledila; tisti, ki si drugače niso vedeli pomagati, so zlezli čez zid in ušli. Nato so civilisti s silo odprli vrata skladišča za streljivo in razdelili med vojske patrone. Na vojske, ki niso hoteli slediti upornikom, so slednji streljali. Nato so vojaki z demonstranti vred odkorakali v Bezières, kamor so dospeli ob sedmi uri zjutraj in so se pred mestom na prostem nastanili. Prebivalci beziérski so vojakom in korporalom dali slame in živil. Predsednika municipalne delegacije, ki je vojske pozval, naj se podajo v vojašnico, so ubili.

Pariz, 21. junija. Vojaki 17. pehotnega polka, ki so prišli pred Bezières ob sedmi uri zjutraj — vseh je 300 — so poizkušali vdreti v vojašnico 81. polka. To pa se jim ni posrečilo, ker so vojski tega polka ostali zvesti. Uporniki so nato naprosili podprefekta, naj brzojavi ministrskemu predsedniku in ga naprosi pomiloščenja. Če Clemenceau v to privoli, da se bodo vrnili v Agde. Clemenceau je brzojavil, da odklanja vsakršna pogajanja in ne sprejme nobenih pogojev. Ministrski svet je to odobril. Orožniki so se upornikom približali; od obeh strani se je oddalo nekaj strelcev, orožniki so se umaknili. Občinski svet v Bezièresu je demisioniral. Nabralo se je na tisoče kinetov.

Zadnja poročila.

Pariz, 21. junija. V Argelieresu je proglašeno obsedno stanje. Vojaki, ki so vsi ostali zvesti svojim praporom, so zasedli vse ulice in trge.

Pariz, 4. junija. V Montpellieru in Narbonnu vlada mir. V Narbonnu je bilo ustreljenih 6 ljudi. V Montpellieru se je bati ponovnih izgrediv.

Zbornica.

Pariz, 21. junija. Clemenceau poroča zbornici o dogodkih. Opozarja na zmerni nastop kirasirjev ob priliki, ko so zaprli glavne agitatorja poleg Marcellina Alberta, dr. Ferroula in na sirovo postopanje množice, ki je kamenjala policijo. Množica je ranila nad sto vojakov. Clemenceau odobruje postopanje generala, ki ni hotel omadeževati orožja in je pustil uporne vojske pred Bezièrom kampirati na prostem, dobro pazé, da ne bi vdrli v vojašnico, drugače pa se ni hotel spuščati z njimi v boj. Oblasti so upornike pozvale, naj se podvržejo in to bodo tudi storili, ker nimajo iz svojega obupnega položaja nobenega izhoda. Vlada ne bo kapitulirala pred nedisciplinano druhaljo vojakov. Nato je zbornica izrekla Clemenceau-u s 327 proti 322 glasovom zaupnico in ga pooblastila napraviti red s pomočjo vojaštva. Baje hoče soc. demokratski Briand, ki je po kulturnem boju s cerkvijo stopil v ozadje in mora sedaj odobravati, da se na ljudi strelja, odstopiti.

RUSIJA.

Iz Kijeva, Vilne in Odese poročajo vojnemu ministrtvu, da so zaprli mnogo vojakov članov revolucionarnih vojaških organizacij. — V Peterburgu so zaprli mnogo železniških uradnikov, ki so se hoteli udeležiti shoda, kjer so nameravali proglasiti splošni štrajk. — Listi nadaljujejo odkritja o zaroti na Finskem, kateri sta načelovala princesa, Nemka Solm-Braunfels, in agitator Ziliacus. — Zaprti socialnodemokratski poslanci dume se branijo pred preiskovalnim sodnikom izpovedati, kar se jih vpraša. — V Odesi je neki neznanec vrgel bombo, ki je lahko ranila 15 oseb.

ANGLEŠKA.

Morilno orožje.

London, 21. junija. Vojni minister Haldane je v zbornici pripoznal, da nova puška krogla, katero nameravajo sedaj uvesti pri angleški armadi, še huje učinkuje kot dum-dum krogelje. Toda Anglija si ne more pomagati, ker druge velevalsti tudi uvaajo to streljivo (»Spitzgeschoss«). Bilo bi potrebno — je izjavjal Haldane — da se velevalsti vnovič snidejo v Genfu in s posebno koncencijo prepovedo tako morilno orožje. (To kroglo nameravajo uvesti tudi pri naši armadi.)

»SLOVENČEV« PODLISTEK.

Znamenito povest svetovnoslavnega pisatelja Edgar Allana Poe

»Zlati hrošč«

prične »Slovenec« prinašati prihodnji teden v podlistku.

Opozarjamo čitatelje na to velezanimivo povest, s katero jim gotovo ustrežemo. Preskrbeli smo si zadnje dni celo vrsto najzanimivejših povestij, tako da bodo »Slovenčevi« podlistki najbolj priljubljeno berilo slovenskega občinstva.

Izjava.

Katoliško politično društvo za Kranjsko odobrava značajno in odločno postopanje poslancev S. L. S., ki so ustanovili v državnem zboru »Slovenski klub« z jasnim verskim, narodnim, gospodarskim in kulturnim programom, ter odločno zahtevajo, da poslanci S. L. S. na tej poti vztrajajo z vso odločnostjo.

Odbor Katoliškega političnega društva za Kranjsko.

Dnevne novice.

+ Poslanci S. L. S. v državnem zboru in mišljenje v domovini. Kakor je zbrdo vse naše pristaše, da so se hrvaški poslanci v državnem zboru dali premotiti in so vkljub temu, da je ogromna večina njihovih volivcev tuja liberalizmu, vendar stopili v klubovo zvezo z liberalci, tako pa moremo v imenu vseh volivcev S. L. S., zlasti pa njenih zaupnikov, izreči, da pozdravljajo z iskrenim veseljem značajnost in neomahljivost svojih poslancev, ki so vstopili v »Slovenski klub« z jasnim in odločnim programom ter se niso dali preslepiti in preglušiti od nobenih meglenih fraz. Dokazali so, da ljudstvu niso lagali, ampak da možko drže, kar so obljubili na tolikih shodih. Vsa naša javnost bi udarila po onem, ki bi se tu pokazal omahljivega. Med svoje volivce se ne bi smel več pokazati oni, ki bi umazal prapor S. L. S. s tem, da bi se zvezal z liberalci. Mi nismo govorili nikoli praznih besed in bomo vsikdar z dejanji potrдили, kar pišemo. Zato izrekamo poslancem »Slovenskega kluba« zahvalo za njihov odločni nastop, ki naj tudi Hrvatje prisili k premišljevanju, da bodo izpregledali, na kateri strani je mesto za zastopnike takega naroda, kakor je hrvaški! Niso le verske točke, ki nas razdvajajo. Liberalci so bili od početka dalje nastrupenejši nasprotniki naše ljudske organizacije. Vse naše posojilništvo, vsa združna organizacija je trpela vsled zavisti, sovraštva in neprestanih javnih in zahrbtnih napadov liberalnih. Ta vse ljudstvo prerajača organizacija se širi blagonsko po Istri in Dalmaciji, in zato nas dvakrat boli, da vidimo hrvaške poslance v družbi onih, ki so samo razdirali to delo kot njega zakleti sovražniki. Celo svetovno naziranje nas loči od liberalcev, in zato nikdar ž njimi skupaj! Tako sodi vsa S. L. S. po vsej deželi do zadnje planinske kočice, in stokrat ljubše nam je, da vidimo svoje poslance same, a kot kremenite, odločne, značajne močje, ki z jasnim čelom stopijo vsikdar lahko pred svoje volivce, kakor pa da bi nosili na svojem čelu sramotni pečat lažnivcev, ki varajo svojo stranko in svoje tovariše ter kupčujejo z načeli kakor z ničrednim blagom. Mi vemo, da se edino na tak način trajno koristi svojemu narodu. Neznačajnost in omahljivost v načelnih vprašanjih je bila vsikdar znak nezmožnosti ali lopovstva. Zato pa kličemo svojim poslancom: Neustrašeno naprej, odločno in možko — za Vami stoje volivci krepkejši nego kdaj prej!

+ Manifestacijsko zborovanje slovenskih visokošolcev na Dunaju za slovensko in drugo češko univerzo, napovedano na dan 20. junija t. l., se ni vršilo, ker je tožadevno zborovanje na univerzi prepovedal rektor dunajske univerze, izven univerze dijakom zborovati je pa prepovedala policija. Dijaški manifestacijski shod je torej nemogoč. Priredi se pa v torek 25. junija t. l. javno (ne dijaško) manifestacijsko zborovanje za imenovani univerzi v hotelu »Savoy«, dunajski Slovenci se vabijo k najštevilnejši udeležbi.

+ Ivan Hribar, prišel v Ljubljano, je v svojem glasilu najprej slovesno oznanil, da deli en dopolnen audience, v katerih morejo navadni smrtniki — seveda upoštevajoč veličanstvo bisserodoljuba in kremen-značaja — ž njim govoriti. Komaj je bil pa tako nekoliko oddaljen od Hrvatov, katerim je ravnokar se zatrdil, da na večne čase ne bo držal s hudobnim dr. Tavčarjem, in da že pol leta ni pisal vrste v »Narod«, in da bo ustanovil nov list, da ugonobiti ta pregrešni »Narod«, je pa doma na slovenskih tleh izpremenil dlako ter napisal za »Narod« daljšo notico, v kateri pravi: »Klerikalci neprestano trobijo v svet, da je bil poslanec Hribar sprejet v jugoslovanski klub samo zaradi tega, ker je popolnoma zatajil načela svoje stranke in se odrekel vsem svobodomiselnim postulatam, ki jih zastopa narodno-napredna stranka, ki ga je poslala v parlament. Pri tem bi seveda radi izzvali nasprotje med narodno-napredno stranko in poslancem Hribarjem, oziroma med Hribarjem in dr. Tavčarjem, ker upajo, da bo potem šla bujno v klasje njihova pšenica! Pa ne bo šlo! Man merkt die Absicht und wird — nicht verstimmt! Klerikalci le naj slepomišijo, na limanice jim ne bo šel nihče, mi že vemo, pri čem da smo! In to je nam dovolj, za klerikalno bevskanje pa se zmenimo toliko kolikor za lanske sneg! Capito!« — Bog ve, ali hrvaški poslanci na Dunaju kaj zasledujejo Hribarjevo pota. Na Dunaju je bil trdil, da nima nič skupnega z dr. Tavčarjem. Komaj je pa prišel v Ljubljano, že zatruje, da se ni odrekel svobodomiselnim postulatam, ki jih zastopa narodno-napredna stranka, ki ga je poslala v parlament. Hribarjevo logiko razumemo, a ne razumemo logike onih poslancev, ki ž njim sede. Koliko časa bo pač trajalo, da bodo tudi oni lahko rekli, kakor Hribar: Že vemo, pri čem da smo! Toliče ironije še nismo kmalu čitali, kakor v tem kratkem stavku! Ali jo bodo gospodje v jugoslovanskem klubu spoznali?

+ Hribarjev kancelparagraf in jugoslovanski klub. V volivnem oklicu za Hribarja se bere obžalovanje, da ni državni zbor sklenil kancelparagrafa, s katerim bi se zamašila usta duhovščini. Kaj bi bil tak kancelparagraf v slovenskih obmejnih pokrajinah, v Istri in Dalmaciji, pač mora vsakdo vedeti. Narodna slovenska in hrvaška duhovščina bi bila izpostavljena vednemu preganjanju od strani političnih in sodnih oblastev in naša narodna stvar bi vsled tega silno trpela. Kako je pa zašel Hribar zdaj kar naenkrat v družbo istrske in dalmatinske duhovščine, to si naj razlaga, kdor more. Če bi vedeli istrski in dalmatinski duhovniki za vse, kar počne Hribarjeva liberalna stranka na Kranjskem, ne bi niti trenutck bili ž njim v enem klubu. Zdej se pa še baha, da ima toliko hrvaških duhovnikov na svoji strani!

+ Hribarja vprašujejo. Socialno-demokratsko glasilo vprašuje Ivana Hribarja, kaj bo naredil, če pride na vrsto v državnem zboru svobodna šola. Socialnim demokratom je bil Hribar obljubil, da bo za svobodno šolo, in zato so ga volili. Iz tega izvajajo socialni demokrate zase seveda pravico, Hribarja vprašati, kaj bo naredil. Radovedni smo, kaj bo Hribar odgovoril. »Rdeči Prapor« se že boji, da ne bi Ivan Hribar »v kuto zlezal«. Je vse mogoče pri tako mnogostranskem talentu!

+ Kmečka zveza se snuje za krško-trebanjski volivni okraj. Namen te zveze je, da razširi med ljudstvom natančno spoznavanje programa S. L. S. in njenih teženj, da pojasni ljudstvu pomen naše organizacije, ki je edina spasonosna za slovenski narod, in da izkorenini iz ljudstva ostanke tistega gnusnega liberalizma, katerega življenje je oduševstvo, neznačajnost, izkoriščanje in strahovanje. Svoboda krčanske zavesti in neustrašno delo v korist ubogemu ljudstvu sta naši zvezdi! Doli z neznačajneži in neustrašeno naprej na poti poštenosti in ljudskega dela!

+ Od Hribarja do Profta. »Slov. Narod« je dobro dokazal — to mu je spisal namreč nam znan srednješolski učitelj — da je prva državna gimnazija imela od leta 1867 sem samo Slovence za ravnatelje: Smolej, Šuman, Senekovič. Nato pa piše »Narod«: Od leta 1867 smo imeli že vladce, ki so nas Slovence teple s škorpionci, a ni ena izmed si ni upala nastaviti za gimnazijskega ravnatelja v Ljubljani — Nemca. Po štiridesetih letih, v času ljudskega parlamenta, pa pride na Kranjsko birokrat, ki čuje na ime Schwarz, in skuša s protipostavnimi, nasilnimi sredstvi na to od Slovencev že zdavnaj priposestovano mesto spraviti Nemca! In takšen nesramen napad na naše pravice, na naša sveta prava imenuje škofov list »Slovenec« samo »veliko napako«! Sramota! — Oliko tega srednješolskega učitelja, ki imenuje »Slovenca« škofov list, pa bo še beračil pri poslancih S. L. S., pustimo na stran! Vprašamo pa, komu gre ob takih razmerah klic: Sramota! Edino samo glas onega zastopnika deželne odbora, ki ga je Hribar-Schweflogva slovensko - nemška zveza spravila v c. kr. deželni šolski svet, je izdal, da je mogel priti Proft v terno. Zakaj tako trdovratno molčite o tem? Razderite vendar izdajalsko zvezo in dajte slovenskemu ljudstvu pravico v javnih zastopih, in konec bo vsaki vladi, ki bi davila Slovence! Nihče ne bo več mogel Slovencev na Kranjskem s škorpionci tepsti, če zmaga zahteva slovenskega ljudstva, če opusti liberalna stranka svojo lopovsko protinarodno obstrukcijo in če dobi naš narod ono pozicijo, ki mu gre. Naj odgovori Hribar, če ni tako, ki je vsega kriv!

+ Za Proftom — Belar! Govori se v poučenih krogih, da nameravajo spraviti najprej Profta na mesto ravnatelja prve državne gimnazije, potem pa, ko stopi v pokoj ravnatelj ljubljanske realke g. Junovic, ki je tudi v deželnem šolskem svetu junaško glasoval za Profta, bi na realko spravili za ravnatelja g. Belaria. G. Belar je že dobil dopust, da se posveti — znanstvenim študijam, na podlagi katerih bi ložje dobil ravnateljsko mesto. Tako mislijo najodličnejša mesta na naših srednjih šolah zasesti Nemci. G. Belar je sicer sin slovenskega očeta, a se je pokazal vedno tako strastnega nemškega nacionalca, da je njegovo imenovanje za realnega ravnatelja v Ljubljani popolnoma nedopustno. Odpadnika nikakor ne! Dovolj je slovenskih profesorjev, ki imajo več pravice, da postanejo ravnatelji naših srednjih šol. Tako ime, kot si ga dela prof. Belar s potresno opazovalnico, bi si tudi slovenski profesorji lahko naredili, zlasti oni, ki so strokovno in pedagoško bolj izobraženi od nega. Zato pa že zdaj ravno tako odločno, kot proti Proftu, protestiramo tudi proti Belarju in zahtevamo, da se na naših srednjih šolah ne dela gnezdo za umetno gojenje naši deželi tujeja in sovražnega nemškega nacionalizma! Od slovenskih zastopnikov v deželnem šolskem svetu pa odslej pričakujemo večjega moštva, da se ne bodo dali kakor trs majati od vsakega vetra in ovijati okoli prsta vsakomur, ki vanje — bodisi s kakršnimi koli obljubami — pritiska. Tudi občinski svet ljubljanski naj vé, kaj mu je storiti!

+ Proti deželnemu šolskemu nadzorniku g. Hubadu so uprizorjene razne intrige, ker ni v deželnem šolskem svetu glasoval za Profta. Tisti, ki hočejo biti orodje teh intrig, naj bi prej pomislili, da so vendar na Kranjskem, kjer se 95 odstotkov slovenskega prebivalstva ne bo pustilo tepsti s Pradejevo metlo!

+ Kriza v organizaciji kranjskih zdravnikov. Sinočnji »Slovenski Narod« je takoj izrazil krizo, ki je nastala v odborovi, torej v tajni seji zdravniške organizacije in ne »zdravniškega društva«, kakor to poroča slabo informirani »Slov. Narod«. Tisto slavno »zdravniško društvo« itak ni drugega, kakor verno zrcalo liberalno slov.-nemške zveze,

ki tudi dvojezično uraduje! Na novo komaj ustanovljena »organizacija kranjskih zdravnikov« seveda ni drugega, nego navadna strokovna organizacija. Jasno je, da vladajo lahko v tem oziru različna mnenja — ali naj bodo naše organizacije izključno strokovne, ali naj v prvi vrsti povdarijajo narodnostni moment. Mi smo kot slovenska ljudska stranka vedno zavzemali drugo stališče, ali v očigled zbeganim razmeram med »kranjskimi« zdravniki nismo radi odločnosti hoteli zavzeti nobenega stališča, češ, naj gospodje uredijo svoje razmere sami. »Organizacija« je dete dr. De Franceschija, ki se je postavil na stališče izključno strokovne organizacije. Ker sta tudi naša dva somišljenika bila v osnovnem odboru, ostala sta tudi pri včerajšnjem glasovanju čisto nič drugega kot konsekventna, pač misleča, da je praktično samo dr. De Franceschijeva misel izvedljiva. Že enkrat preciziranemu stališču na ljubo sta torej glasovala za uporabo obeh dež. jezikov — to je vsa njuna krivda. Zato naj nekdanji revni, sedanjí kapitalist, bivši socialdemokrat in sedanjí liberalci dr. Oražen ne renomira še svojo »narodnost«, katere najmanj poklicani branitelji je ravno on, po »Slov. Narodu« okrog. Sploh je to skrajna predrznost, da izkorišča »Slov. Narod« povsem interne društveno-odbojske krize v svoje umazane namene. Dasi bi želeli tudi od naših pristašev, da jim je narodnost princip vseskozi in pod vsakim pogojem prvi in vedno prvi, pa se vendar vprašamo, kaj se bo zgražalo »Slov. Narod« v narodnostnih vprašanjih nad slovenskimi zdravniki, isti »Narod«, ki ni našel za dr. Rejo niti ene zagovorne besede, ni zloga obsodbe dež. odbora, kaj se bo zgražalo »Slov. Narod«, čigar voditelj župan Hribar ima nemške vizitnice, katerega »Kreditna banka« posluje za vsak groš v najboljši nemščini in ima trojezične mavrične napise, katere predsednik Hribar napravlja tudi nemške zadolžnice, če mu »Kranjska hranilnica« kaj posodi, razmotriva naj svojega Trillerja in Šubica in preskrbi, da bodo vsi obč. svetniki, ki so govorili in glasovali proti Megličevemu predlogu, iz nar.-napredne stranke izključeni. Zakaj se »Narod« ne zaleti v svoje trg. društvo »Merkur«, ki je razpošiljalo prošnje za podpore v nemščini in v ljubljanski magistrat in v dež. odbor, ki tudi ne poslujeta samo v slovensčini. Pogledanaj »Narod« strokovna društva, kjer imajo njegovi ljudje besedo in na debelo tiska njihova imena, pečta naj se »Narod« z ljudmi Levčeve vrste in kedar bo ocedil to svoje perilo, naj sodi, a ne o naših, ampak o svojih ljudih — in imeli bomo mir še dolgo vrsto let, predno pridejo na vrsto — naši. Sploh pa naša stranka kot taka nima v izključno zdravniški strokovni organizaciji nobenega zastopnika, zato je že naprej ponesrečen »Narodov« poizkus tako stvar, pri kateri stranka nima nič opraviti, strankarsko izrabljati.

+ Hribar in Idrija. Najvažnejši sklep zadnje idrijske občinske seje je bil, da jo bo zastopal v državnem zboru Ivan Hribar. Župan Šepetavec je obljubil, da se bo enkrat sam peljal v ta namen h Hribarju. Pomagano bo Idriji ravnotoliko, kolikor je pomagalo znano romanje Šepetavec-Vidic. Kristan na komunske stroške na Dunaj. Razen imenovanih treh mož ni imel nihče dobička od tiste poti k dr. Ferjančiču in dr. Tavčarju. Hribar namerava vložiti dva nujna predloga: enega za podržavljenje mestne realke in enega za novo železnico iz Vrhnike proti Idriji naprej. Pred jesenjo upajo liberalci, da gotovo to stori.

+ Soc. demokratje se nameravajo organizirati za bodoče deželnozborske volitve. 29. junija se bodo zbrali v Dolenjem Logatcu, kjer postavijo zaupnike za Notranjsko.

+ Iz politične službe. V osmi činovni razred ad personam je povšpan ravnatelj pomožnih uradov c. kr. kranjske deželne vlade g. Rudolf Carli.

+ Nemškutarija pri c. kr. deželnem sodišču v Ljubljani. Pri c. kr. deželnem sodišču v Ljubljani imamo tri senate, ki razsodajo pravde. Prvi senat je za navadne civilne pravde, drugi senat je za trgovske pravde, tretji pa razsodja prizive proti razsodbam c. kr. okrajnih sodišč. Vsak senat obstoji iz predsednika in dveh prisodnikov. V celem imamo pri deželnem sodišču, všteti tudi predsednika in podpredsednika deželnega sodišča, 15 votantov, ki pridejo v poštev kot senatni predsedniki. Izmed teh 15 votantov je 10 Slovencev in 5 Nemcev. Toda glej čudni slučaj! Predsedniki vseh treh senatov so sami Nemci, od katerih nobeden ne zna pravilno slovenski. Dika vsem je pa brezdvomno predsednik prizivnega senata sodni svetnik dr. Wagner, katerega trdo in spakdrano slovensčino le malokateri priprosti Slovenec razume. In vendar vodi dr. Wagner prizivne razprave, ki so skoro izključno slovenske ter zaslišuje priče in stranke! Ker ga priče v spakdrani slovensčini stavljenih vprašani ne razumejo, dr. Wagner pa priče ne, posebno če govore v kakem narečju, je naravno, da pride do neljubih nesporazumljenj. Dr. Wagner potem hiti ustanavljati z uradnimi opazkami, da je ena ali druga priča svojo izpovedbo tekom zaslišavanja izpremenila in posledica tega je, da se s tem verodostojnost priče izpodbija. V pretežni večini slučajev pa priča ni nič drugega zakrivila, kakor da dr. Wagnerjevo slovensčino ni razumela. Da pa dr. Wagnerjevo slovensčino ni lahko razumeti, bode vsakdo potrdil, ako čita stavek v razsodbi, ki je izšla izpod dr. Wagnerjevega peresa, kateri stavek se doslovno glasi: »Pravdne stroške prve stopnje, ki so se ostavili glede postavk do incl. 8./III. 1907 z drugo polovico prvosodne odmere (glej sodbo c. kr. s. v. Kranji dne 8./III. 1907 o. st. C 56/73) so se tožniku v polnem obsegu priznali, ker je le s približno jedno petinko propadel, radi katere pa niso narasli

posebni stroški. (§ 43 c. p. r.)« Pozivljamo vse jezikoslovce in juriste, da nam razjasnijo pomen teh besed! In take in enake razmere vladajo pri c. kr. deželnem sodišču v Ljubljani, v prestolici slovenski! Zalostno!!

+ Iz deželne odbora. — Čestitka deželnemu glavarju. Piše se nam: Načelniki deželnih uradov so se danes pod vodstvom gospoda odbornika in glavarjevega namestnika Povšeta poklonili gospodu deželnemu glavarju Otonu pl. Deteli, da mu čestitajo k imenovanju dosmrtnim članom gosposke zbornice. Gospod odbornik Povše je v vznesenih besedah povdarjal, da je odlikovanje, ki je zadelo vrhovnega načelnika deželne odbora zaradi njegovih mnogih vrlin in patriotskega delovanja radosten odmev našlo ne le na Kranjskem, temveč tudi v drugih slovenskih pokrajinah, ker je prvi slučaj, da je bil sin slovenske matere tako visoko odlikovan. Gospod deželni glavar se je v toplih besedah zahvalil za čestitanje pristavljajoč, da je odlikovanje v prvi vrsti namenjeno mestu, katero zavzema, ter povdarjajoč, da ga med mnogimi čestitkami ravno čestitanje deželnih uradnikov najbolj veseli. Ovacija je bila znak prave prisrčnosti ter je dokazala, kako zelo spoštovan in ljubljen je deželni glavar med svojimi uradniki.

+ Po državnozborskih volitvah v Istri. Katoličani in Rovinji so odločno protestirali proti tistemu delu duhovništva, ki je glasovalo pri ožjih volitvah za dr. Bartolija in mu pripomoglo do zmage. — Socialni demokrati pazinski so priobčili v Omnibusu protest proti svojim sodrugom v Pulju, ker so šli v boj za dr. Rizzija mesto za dr. Laginjo.

+ Občinske volitve v Pulju. Danes zjutraj so se zaključile volitve za III. razred. O izgrelih se poroča sledeče: 70 Galežancev se je vračalo po volitvah mimo Muntiča (Monte Grande) v svojo vas. Bili so vsi že pijani in upili »Viva Pola romana«, »Abasso Laginija« itd. Potem so naskočili Muntič. Treba pomisliti, da so Galežanci odnekad surovejši od živine, tudi če so trezni. Začeli so iz samokresov streljati v hiše in klicati prebivalce »na koraizo«. Nato so prebivalci Muntiča — ogorčeni vsled izzivanja in streljav pijanih Galežancev, ki itak slovejo po celi Istri kot izvežbani ubijalci, — jeli metati kamenje na napadalce. Galežanci so bežali, eden je mrtev obležal, eden je težko, šest pa lahko ranjenih. Da prebivalci Muntiča niso izzivali z rokavicami prijemali, je več kot umevno. Vedenje puljske policije je seveda tako, kakoršno je bilo v Pulju odnekad. Šest policajev je bilo na Muntiču, ko je pa stvar postala resna, so jo vsi urnih krač popihali. Več policajev seveda ni bilo na mestu, ker večina civilno oblečena agitira po mestu in glasovnice pobira. Šele ko je prišla stotinja polka 87., se je nemir na Muntiču poglobil. Dodatno poročamo, da je zmaga za gospodarsko stranko v I. razredu gotova.

+ Poročil se bo dne 4. avgusta gospod Fran Krenžar, urednik »Gorice«, z gđeno. Gizelo Rozman, hčerko pokojnega vrlega nadučitelja g. Rozmana. Bog daj zaročencema najobilnejšo srečo!

+ Izgređi v Pulju. Danes se o izgređih poroča sledeče: Izgrede so izzvali laški volivci iz Galežane. Na Monte Grandu so jeli rjuti, izzivati ondotne Hrvatje, razbijati po vratih in šipah ter skušali ogenj v hišah zanetiti. Nato se je razvila rabuka, obedve stranki sta streljali, eden, neki Domeniko Moscardo iz Galežane, je mrtev, sedem ranjenih. Štiri-deset oseb je zaprtih. Lahki so v mestu celo napadli patroljo vojakov. Pristaši hrvaške stranke so primorani misliti na najradikalnejšo samooobrambo. Policija je seveda kakor vedno popolnoma v službi iredentovske kamore. Edino dobro je, da orožništvo vrši svoj posel nepristransko. Zato ga »Piccolo« tudi obliva s najboljše gnojnice. Volivna komisija goljufa kar se da in ni dvoma, da bodo volitve razveljavljene, ako laška iredenta zmaga. Torej so glasovali za kamoro sledeči mrtveci: Jerovich († 1907), Daicich (1906), Popp (1907), Rizzardi (1907), Varetton (1900), Pelaschier (1906), Demori (1906), Lončar (1905), Ljubičič (1905). Socialni demokratje se tako vedejo, da se gnjusijo sedaj tudi tistim, ki so prej ž njimi simpatizirali. Predvčerajšnjim so privlekli na volišče veliko četo galežanskih volivcev, pojoč delavsko himno in rjoveč: Viva Pola italiana! To so tisti socialisti, ki so dozdaj bruhalo ogenj in žveplo!

+ Šentviški telovadci nam pišejo: Naša zadnja prireditev telovadbe nam je dala novega poguma. Našo prireditev so počastili najboljši naši možje in posestniki, kar nam priča, da se zavedajo Šentvidci, da bo ravno s telovadnim odsekom Blaž Potocnikova Čitalnica zopet po krepkem pomlajenju živela krepko in plodonosno. Sicer je nam mnenje nekaterih »stebrov« Čitalnice, ki mislijo, da je greh, ako se pri taki veselici nič ne zasluzi, povzročilo, da ljubljanskim gostom nismo mogli tako postreči, kakor bi radi, a slavnost se je vkljub temu izvršila tako, da smo mi zadovoljni in kakor čujemo Ljubljanci tudi. — Če pa Žirovnik ni, ker nekaj jamra po »Narodu«, mu pa ne moremo pomagati. — Nam so zlasti ugajali vrli tamburaši ljubljanski; glasovi ljubkih tamburic res osveže človeka, da pozabi na težave. — Tudi šentvidčani se vadimo v tamburanju, ker pa do sedaj še nimamo inštrumentov, ker si jih še vsled gmotnih razmer nismo mogli naročiti, vadili smo se le teorije; toda upamo, da ko bomo te dni potrkali pri naših znanjih, ne bo nobene ovire več in godba in telovadba bosta pričali, da šentviški fantje nismo zadnji.

+ Iz krogov odvetniških in notarskih uradnikov se nam piše: Obligaten in popolen nedeljski počitek v odvetniških pisarnah v Ljubljani in Novem mestu se uvede z 21. julijem, to je prvo nedeljo v velikih sodnih

počitnicah. Ta sklep, katerega je storila na občnem zboru odvetniška zbornica v Ljubljani dne 19. maja t. l., pozdravljamo iz dna srca to tembolji, ker je to prvo socialno delo odvetniške zbornice, katero je bilo storjeno v skupno korist odvetniških uradnikov, kakor tudi šefov. Ne vemo sicer vzroka, zakaj se ni sklenil nedeljski počitek za celo Kranjsko — vendar smo pa preverjeni, da bodo tudi gospodje odvetniki po deželi toliko človekoljubni, da bodo imeli sami prostovoljno zaprte pisarne ob nedeljah, da ne bodo njih uradniki prikrašani glede nedeljskega počitka. Istotako apelujemo tudi na gospode notarje, da po vzgledu gg. odvetnikov tudi v svojih pisarnah uvedejo popolni in oblatni nedeljski počitek, ker mi si ne moremo misliti večje krivice, kakor da bi del uradništva bil ob nedeljah prost, dočim bi drugi del moral delati in gledati skozi okno, kako se njega tovariši šetajo. Upamo, da bode visoka notarska zbornica sklicala takoj izvanredni občni zbor, na katerem naj sklene, da se uvede za celo deželo po notarskih pisarnah popolni in oblatni nedeljski počitek ter tako pripomore tudi našim tovarišem do istih pravic. Da se lažje uvede popolni nedeljski počitek v vseh odvetniških in notarskih pisarnah, prosimo one stranke v mestu, kakor tudi po deželi, katerih zastopniki ali notarji še nimajo sklenjen in vpeljan popolni nedeljski počitek, da ne zahajajo ob nedeljah in praznikih v odvetniške in notarske pisarne ter tako pripomorejo, da bodo vse odvetniške in notarske pisarne ob nedeljah zaprte. Da se je za Ljubljano in Novo mesto sklenil nedeljski počitek v pisarnah, je gotovo delo organiziranih uradnikov, ki se že 10 let neumorno trudijo za vplajavo tega. Ker pa so tega deležni tudi neorganizirani uradniki, je njih sveta dolžnost, da vsi pristopijo nemudoma v organizacijo, da tako v zaključenih vrstah drug ob drugem izvojujemo še druge naše zahteve, katere smo precizirali na našem kongresu o Binkošti v Ljubljani. Uverjeni smo, da bodo tudi gospodje državni poslanci storili svojo dolžnost, da se naše želje čim preje uresničijo.

— **Slavnost 25letnice prostovoljnega gasilnega društva v Mokronogu** bo v soboto, dne 29. junija 1907. — Spored. 28. junija: Mirozov. — 29. junija: 1. Budnica. 2. Sprejem došlih bratskih društev. 3. Ob 10. uri sv. maša. 4. Po maši pozdrav društev po gospodu županu, eventualna dekoracija petero slavljenecv in defiliranje. 5. Ob 1. uri popoldne banket »Pri lipi«. Ob 3. uri popoldne koncert polnoštevne »Narodne godbe iz Celja« in ljudska veselica pri »Lipi«.

— **Strossmayerjeva oporoka.** Sorodniki velikega škofa so vložili proti njegovi oporoki ugovor, a sodišče je njihovo pritožbo odbilo. Priziv je vložil edini Mato Simić iz Belgrada, dočim so drugi zadovoljni z razsodbo sodišča. Pritožbo proti oporoki je dvignil tudi finančnik erar, a je bil v prvi instanci zavrnjen. Pritožil se je na banski stol, ki pa je potrdil prvo razsodbo. Sedaj pride cela stvar pred stol sedmorice. Simićeva pritožba pa pred banski stol.

— **Občni zbor podružnice sv. Cirila in Metoda »Pivka«** za št. Peter in okolico se vrši v nedeljo 24. t. m. ob 5. uri popoldne v Zagorju na Notranjskem in sicer v gostilni g. Matija Fatur. Dnevni red običajen. — K polnoštevni udeležbi vabi uljudno — odbor.

— **Smrt rojaka v Ameriki.** V Youngstownu (Ohio) je nenadoma umrl J. Rozman iz Radovice v Beli Krajini. Prišel je v Ameriko že pred 15 leti.

— **Obsojen laški podjetnik.** Iz Gorice poročajo: Na šest mesecev v ječo je obsojen podjetnik Romito, laški podanik, ki je bil klican pred sodnijo radi znane nesreče v jami pri poti proti šoskemu mostu, kjer je našlo smrt pet delavcev. Pri razpravi se je pokazalo, da ni nikdo nadzoroval tega dela. Romito je rekel, da mu je izročil delo inženir Pagoni, katerega je dal klicati večkrat na dan pred nesrečo, pa ga ni bilo. Klicat ga je šla tudi žena Kristjana Palika iz soseščine, pa tudi zama. To so pač strašne reči! Romito je izjavil, da je to delo izkopavanja prvo njegovo tako delo. Torej nikdo na magistratu se ni brigal za to, ali je Romito sposoben za tako podjetje ali ne, zadoščalo je, da je rekel, da je »regnicolo«, pa so mu izročili delo. Delavci so delali nezavarovani, vse je šlo kar tako tje v dan brez potrebnega znanja, brez nadzorstva, brez varstva. Odtod taka nesreča! Romito je že kaznovan. In drugi krivci? Pri razpravi se je pokazalo, da je ta Romito nevaren človek. Laška oblast ga opisuje kot cloveka slabega obnašanja, prestal je že več klozov, eno radi ropa štiri leta, sočinja v Italiji ga išče radi kazni dveh let, katero ima še prestat radi javnega nasilstva. Mož je pobegnil iz Italije v Gorico, in ker je »regnicolo«, je tu dobil hitro delo. Domačini stradajo, takim individuumom iz Italije pa dajejo na goriškem magistratu zaslužek! Škandal vseh škandalov!

— **Zopet samoumor vojaka.** V Kobaridu se je ustrelil narednik Fran Peter, rodom koroški Slovenec iz Ziljske doline. Storil je ta korak baje radi tega, ker so ga v službi močno šikanirali.

— **Romanja v Loreto** ne bo letos, ker ni moč dobiti posebnega vlaka. To v naznanilo vsem tistim, ki so se prijavili za Loreto.

— **Nesrečen slučaj.** 19. t. m. sta brata Matej in Martin Chersan spala blizu vasi S. Vincenca v okrožju Pulja na nekem skednju. Matej se je ponoči vzdignil z ležišča, ker mu je bilo prevroče ter je šel spat na prosto. Pod skednjem je zaklical bratu, naj mu vrže doli jopič, da se z njim pokrije. Toda v jopiču je bil samokres, ki se je, kakor hitro je jopič padel na tla, izprožil. Krogla je zadela Mateja, ki je sedel na tleh, v trebuh. Ponoči je v bolnišnici v Pulji izdihnil.

— **Na tri leta ječe** so obsodili v Trstu dne 21. t. m. tržaškega fotografa Karla Pittoni, ki je oženjen, pa je v svojem atelieru izvršil nad devetletno deklico Santino B. nenravno dejanje.

— **K očetu roma na Sv. Goro.** Nedavno je ponoči prišla h kmetici Mariji Ostronska neka šestletna deklica, vsa zaprašena in utrujena. Kmetica je deklico dala jesti in jo izpraševala, odkod je. Deklica ni hotela povedati, kje da biva, povedala pa je, da jo mameha preganja, jo ima zaprto v neki temni sobi, ji da samo enkrat na dan jesti, jo pozimi pusti spati brez odeje in jo neusmiljeno pretepa. Sedaj pa da roma na Sv. Goro, kjer njen oče, ki že dalje časa ni doma, dela. Kmetica je obdržala deklico pri sebi in o dogodku obvestila družnike, ki pridno poizvedujejo, odkod je; orožniki pa menijo, da je iz Trsta.

— **Samoumor.** Zaradi slabih gmotnih razmer se je v Pulju ustrelil 55letni Jožef Babosch.

— **Rektor zagrebškega vsučilišča** za l. 1907/08 je postal dr. Milivoj Maurovič od pravnodržavnoznanstvene fakultete.

— **Turisti z Reke v Postojni.** Jutri priredi 80 turistov z Reke izlet v Postojno k zgodovinskemu gradu »Erasma Predjamskega«.

— **Imenovan** je gospod A. Podgornik iz Vrtočina za praktikanta pri deželni knjižnovodstvu v Gorici.

— **Grozen dvojni umor.** V Novem Sadu je hotel Ivan Weselovsky, vojak pri 6. pešpolku posilili lepo 15letno hčerko gostilničarja Hitterja. Dekle se je branilo in klicalo na pomoč. Prihitela je na pomoč mati; ko jo je Weselovsky zagledal, skočil je proti njej in najprvo zabodel njo, nato pa še hčerko. Morilec je izročen vojaškemu sodišču.

— **Otvoritev nove gostilne v Novem mestu.** Ivan Jakše, posestnik in gostilničar, se s 1. julijem preseli iz Kandije v Novo mesto in otvori gostilno v Skabernetovi gostilni. V Kandiji je bil 31 let.

— **Občni zbor moške podružnice sv. Cirila in Metoda** za Novo mesto bo v torek, dne 25. junija t. l. ob 8. uri zvečer na vrtu g. Tučkove gostilne. Dnevni red: 1. Poročilo odbora, 2. poročilo pregledovalcev računov, 3. volitev novega odbora, 4. volitev dveh delegatov za glavno skupščino, 5. služajnosti. Prav obilne udeležbe prosi — odbor.

— **Napad na hrvaškega krščanskega socialca.** V Oseku je pet socialnih demokratov z revolverji streljalo na krščanskega socialca Jožefa Saidla ter ga težko ranilo.

— **Nagloma je umrl** na Dunaju mestni svetnik Costenoble, znan kipar.

— **Smrtna kosa.** V Postojni je umrl pretekli torek posestnik Janez Sever, star 75 let. Bil je več let občinski odbornik. — V Zagorju na Notranjskem je umrla 25letna gđna. Rafaela Koren.

— **Vas pogorela.** Včeraj popoldne je izbruhnil v Delnicah, oddaljenih uro in pol z železnico od Reke, velik požar, ki se je v par urah silno razširil. Proti večeru je pogorelo že dvajset hiš in mnogo živali. Hiše so bile večinoma pokrite z lesom. Da se je ogenj tako naglo razširil, je krivo pomanjkanje vode. Z Reke in iz sosednjih krajev so prišli gasilci, ki so skušali omejiti požar. Od tukaj je odšla v Delnice tudi stotinja vojakov. Škodo cenijo nad 100.000 kron.

— **Za znanega »kopiškega stotnika«** čevliarja Voigta so že nabrali 35.000 mark. Neka stara gospa se mu je ponudila, da se poroči z njim, ko pride iz zapora. Če bi pa gospa prej umrla, mu zausti 100.000 mark.

— **Povožen** je bil 19. t. m. desetletni sin občinskega predstojnika v Kotredžu Frančišek Drnovšek.

— **Napad na gozdnega čuvaja.** Ko se je 8. t. m. zvečer vračal gozdni čuvaj Jurij Preželj iz Gorjuš iz rudnopoljskega gozda, streljal je nanj neznan napadalec. Čuvaj je videl korakati nekega moža z začrnelim obrazom, ki je nosil puško. Kakih sto korakov za njim je počil strel. Krogla je brenčala mimo Prežljavih ušes. Preželj je videl bežati dva moža.

— **Ponesrečen beg iz ječe v Gradiški.** Dne 19. t. m. ob 6. uri zvečer je neki kaznjenc iz gradiških zaporov skočil v Sočo in jo preplaval. Vojak je streljal za njim, a ga ni zadel. Končno so kaznjence vojaki našli skritega v grmovju.

Ljubljanske novice.

lj **Pevsko društvo »Ljubljana«** se je na občnem zboru preteklo sredo srečno otreslo zahrbtnega intrigantstva in »Narodovega« terorizma. Vsed tega silna jeza po »Narodu«, »Narod«, ki je društvo odkar obstoji preganjal in proti družbi intrigiral, si upa govoriti o nekdanjih »iskrenih simpatijah«, ko je vendar znano, da »Narodova« strast proti društvu še ob priliki blagoslovljenja društvene zastave ni mirovala. »Narod« se nekaj krega, ker se je društvo preselilo v »Unione«, ne pove pa, zakaj se je to moralo zgoditi. Ker so bili »Narodovi« pristaši »Ljubljani« tako naklonjeni, da so ji odpravljali stanovanje v »Narodnem Domu«, dasi je društvo redno plačevalo! V »Unionu« je društvo dobilo novo gostoljubno streho, ne da bi kdo člane vpraševal po strankarstvu. »Narod« je na občni zbor, ki se pa pri »Ljubljani« nikdar več ne bo vršil po volji zahrbtnih intrigantov, silno hud in fantazira, da so se občnega zbora udeležili celo Pollakovci, dočim je vsakemu Ljubljancu znano, da g. Pollak valencev niti nima. Preko te laži je preskočil »Narodov« poročevalec na drugo laž, ki se glasi: »V mali »Unionovi« dvorani je posloval agitacijski generalni štab, kjer so poštar Ravnihar, Kregar in popček Lenart sprejemali in vpisovali nove člane in

članice.« »Narod« je poslal na občni zbor očitno slepega poročevalca, ker če bi bil »Narodov« poročevalec nekoliko bolje pogledal, bi bil videl, da so se v mali dvorani »Unionovi« pisale glasovnice, katerih je vsled velike udeležbe zmanjkalo. Nove izvršujoče in podporne člane je sprejel odbor, ki je glede sprejema članov edino merodajen. »Narod« pri tem ne bo čisto nič dočel! Po »Narodovem« poročilu je dr. Kokalj vpil na občnem zboru: »Merodajina je blagajniška knjiga, v tej knjigi pa novih izvršujočih članov ni.« Dr. Kokalj se je s takim vpitjem le blamiral, ker v blagajniški knjigi izvršujočih članov sploh ni in ta blagajniška knjiga, katero ima v rokah odbor, kateremu odbor ni zaupal, sploh ni prav nič merodajna. Merodajen je pri vsem le sklep odbora! »Narod« govori o protestu, katerega je baje podpisalo »34 članov«. Poizvedeli smo, da so med temi podpisi tudi taki, ki že davno niso več člani, ki so sami naznanili svoj izstop, mnogo je takih, ki so pred leti peli, potem se jih pa ni več videlo. Takemu protestu je neizogibna blamaža. Sedaj bodo zavladale redne razmere v pevskem društvu »Ljubljana«, ker je občni zbor kot vrhovna inštanca v soglasju z odborom izključil ona dva odbornika, ki sta delala zgago in društvene zadeve prenašala k »Narodu«. »Ljubljana« bo pridobivala vsak dan več novih podpornih in izvršujočih članov ter bo tako mogočno okrepljena zvesta svojemu geslu s pesmijo zvesto služila sveti domovini.

— **V deželni bolnišnici v Ljubljani** je polniti eno mesto sekundarija in eno mesto volonterja. Sekundarij dobi adjutum letnih 1200 K, 20odstotno draginjsko doklado ter prosto stanovanje; volonter pa dobi adjutum 600 K in 20odstotno draginjsko doklado. Prosilci za eno teh mest predložijo naj svoje z dokazili o starosti, o doktoratu medicine, o ev. dosedanjem službovanju ter o znanju slovenskega ali katerega drugega slovanskega jezika ter nemškega jezika opremljene prošnje do 15. julija 1907 vodstvu deželnih dobrotelnih zavodov v Ljubljani.

lj **Velik vojaški koncert** se vrši v nedeljo, dne 23. junija, na vrtu hotela »Union«. Koncert izvajala celotna vojaška godba pešpolka štev. 27 Kralj Belgijcev. Začetek ob 8. uri zvečer.

lj **V hotelu »Union«** ložirajo generalmajor Karol Janda, artilerijski brigadir 3. kora, polkovnika generalnega štaba Preisler in Urbansky ter stotnika grof Sternberg in grof Küberg.

lj **Šolski poizkus.** Piše se nam: Zunanja uršulinska šola je v petek priredila poizkus, kako je v slučaju kake nevarnosti mogoče prav hitro izprazniti šolo. V polmuri minuti so bile vse učenke zunaj šole. — Tistim ljudem, ki so včeraj delali svoje opazke povemo, da smo vsled ukaza c. kr. mestnega šolskega sveta to priredili, kar so že tudi vse druge mestne šole nekatere že dvakrat priredile. Kdor ima kaj proti temu, naj se obrne naravnost na c. kr. mestni šolski svet oziroma na ministrstvo, ki tudi take poizkuse napoveduje.

— **Moška Marijina družba krizanska.** Preteklo nedeljo je priredila tukajšnja Marijina družba izlet v prijazno Zatičino. Z družinami je bilo izletnikov okrog 100. Pozdravil jih je župni vikar cistercijan pater Lovrenc. V sprevedu so šli društveniki v cerkev, kjer jim je mil. g. opat Gerard podelil sveto obhajilo. Po slovesni sveti maši, med katero so krasno prepevali pp. cistercijani, je bil skupen obed v gostilni gospoda Frica, ki je ljubljanskim izletnikom vrlo dobro in fino postregel. Po popoldanski službi božji smo si ogledali samostan in okolico. Le prehitro nam je prišel čas odhoda.

lj **Normalnotirno industrijsko kolovozno napravo** namerava napraviti k svojemu lesnemu skladišču poleg drž. kolodvora trvdka Anton Deghenghi. Načrt je že odobrilo načelno železniško ministrstvo in je napovedan glede na nameravano napravo politični obhod dne 4. julija ob 9. dopolde. Komisija se sestane na državnem kolodvoru.

lj **Vojaško kopališče** otvorijo jutri dne 23. t. m.

lj **K občnemu zboru »Ljubljana«** se nam poroča, da se brivski mojster g. Gjud občnega zbora »Ljubljana« ni udeležil in je njegovo ime le pomotoma prišlo v poročilo. G. Gjud ni član »Ljubljane«.

lj **Veselični odsek tiskarskega društva na Kranjskem** priredi v nedeljo, dne 23. t. m. popoldne kolegialni izlet okrog Rožnika v Podutik. Udeležniki se shajajo popoldne ob 2. uri na vogalu Bleiweisove in Rimske ceste. Izlet bo zanimiv.

lj **Gospelj Šešarkovi** se je vzelo prodajanje gledaliških vstopnic na koncerte »Glasbene Matice«. Gospod blagajnik Rozman naj bi blagohotno pojasnil prave vzroke, zakaj se je sprl z gospo Šešarkovo.

lj **Električno razsvetljena** bo jutri zvečer trnovska cerkev. Od spredaj se bo svetil z žarnicami rimski L, ki pomeni 50-letno slavnost, med zvonicami bo svetila obločnica, na zvonikih nad križem pa vihrala zastava, katero je obesil hrabri tesarski mojster Martin. Cerkev ima nov lesenec, prenovljen oltar in prižnico.

OGRSKA ZBORNICA.

Budimpešta, 21. junija. Svetozar Pribičević izjavi, da je na podlagi kompromisnega predloga državnega tajnika Szterenyja vsako sporazumljenje med Hrvati in Ogrmi nemogoče. Spor se le poleže, ako vlada predlogo o železničarski pragmatiki odstavi od dnevnega reda in jo nanovo sestavi. Nato prosi poslanec Pinterović, naj mu zbornica dovoli, oddaljiti se nekoliko v svrhu pojasnila od predmeta, kakor je to dovolila poslancu Kovacsu. Predsednik Justh meni, da

zbornica to lahko dovoli. Poslanci neodvisne stranke pa vpijejo: Ne! Ne dovolimo! Za dovoljenje glasujejo nato ljudska stranka, Hrvati in nacionalitete. Odklonjeno. Veliko ogorčenje med Hrvati. Ante Pinterović govori nato o predmetu.

ITALIJA.

Zarota proti kralju.

Rim, 21. junija. Italijanska policija je odkrila zaroto proti kralju Viktoriju Emanu-elu. Anarhisti so v Curihi sklenili odposlati dva člana organizacije v Italijo, da umorita kralja. Švicarska policija je italijansko obvestila o tej nameri. Rimska policija je oba dva anarhista v Rimu aretirala.

Telefonska in brzojavna poročila

OBCINSKE VOLITVE V PULJU.

Pulj, 22. junija. Do sinoči je glasovalo 3751 volivcev. Včeraj je bilo oddanih za Italijansko listo 46, za hrvaško 182 glasov. Skupaj so Italijani še naprej za 323 glasov. Danes je zadnji dan volitev za 3. razred in volijo davčne občine Medulin, Sišan in Višnjani. Pogreb v volivni borbi ubitega Moscarda so izrabili Italijani za veliko demonstracijo, pri kateri so govorili tudi socialisti.

GOSPOSKA ZBORNICA.

Dunaj, 22. junija. Danes je zborovala adresna komisija gosposke zbornice. Predsednikom je bil izvoljen grof Fr. Thun. Ustavna stranka je za to, da se na prestolni govor odgovori z adresno, desnica je samo za izjavo lojalitete. Popoldne se posvetovanje nadaljuje. V komisijo pride tudi ministrski predsednik.

BOLGARSKI KNEZ FERDINAND SE ZOPET OŽENI.

Dunaj, 22. junija. »N. Wiener Tagblatt« poroča iz Bukarešta, da je knez Ferdinand obiskal romunski dvor, da bi zaprosil roko Beatrice Saško-Koburške, mlajše sestre romunske prestolonaslednice. Zatrjuje se, da se je knez Ferdinand podal v Petrograd, da se predstavi princesinji.

METEOROLOGIČNO POROČILO ZA KRANJSKO.

Dunaj, 22. junija. Oblačno. Pripravljajo se viharji.

HRVAŠKO-MAŽARSKI SPOR.

Budimpešta, 23. junija. Weckerle je pozval za ponedeljek na Dunaj hrvaškega bana Pejačevića, ki bo baje tudi od cesarja sprejet v avdienco. Vedno bolj se govori, da bo nova »energična« roka vodila volitve na Hrvaškem. Čujejo se razna imena, govori se celo o Rakoczyju. Gotovo je, da so odnosi najnapetiji. Mažari pravijo, da v zadevi jezika na železnih ne morejo popustiti, Hrvati pa tudi ne morejo popustiti, ker morajo braniti svoj jezik na svoji zemlji. Koalicija ne popusti in naj se zgladi karkoli. Vse druge vesti so izmišljene. Koalicija upa, da bo v boju z Mažari imela za seboj vse narod.

REVOLUCIJA NA PORTUGALSKEM.

London, 22. junija. Iz Lisabone prihaja poročilo, da je Portugalska tik pred splošnim ljudskim uporom proti kralju in ministrskemu predsedniku. Le vojaška sila in najstrožje policijske odredbe preprečujejo še splošni ustanek. Kljub temu se vrše vsak dan krvavi boji med ljudskimi množicami in vojniki po deželi in tudi v Lisaboni.

RUSKI TAJNI SVETNIK USTRELJEN OD SVOJEGA SINA.

Peterburg, 22. junija. Ruskega tajnega svetnika barona Bushodna je ustrelil njegov sin. Ustrelil je nanj šestkrat iz revolverja. Sina so aretirali in pravijo, da je duševno bolan. Njegov brat je politični begunec in se nahaja v Švici.

NEMIRI NA JUŽNEM FRANCOSKEM.

Pariz, 22. junija. Generalu Bailloudu se je posrečilo pomiriti uporne vojake 82. pešpolka ter jih internirati v vojašnici v Bezièresu. Tudi upor 17. pešpolka je udušen. Vojaki so izročali puške in patrone. Danes zjutraj so jih odpeljali v Aode. Neki vlak z vojniki je 400 kmetov ustavilo s tem, da so razdrli tir. V Perpignanu so manifestanti streho prefekturo so postavljali vojniki. V štirih krajih. Posrečilo se je ogenj pogasiti. Po cestah v Perpignanu stoje vojniki, celo na streho prefekturo so postavljali vojniki. V Montpellieru je množica poizkušala preprečiti odhod 142. pešpolka. Morala so priti vojaška ojačenja. Danes ponoči je v Montpellieru zopet napravljen mir.

Štajerske novice.

š **Velik požar.** V četrtek, dne 20. junija, ob tri četrt na dve, začelo je goret v neki hiši na vasi Mihovce na Ptujskem polju. Požar se je razširil vsled neugodnih vetrov tako hitro, da je bila v par minutah polovica vasi v ognju, katera šteje 71 hiš. Celo en otrok je zgorel in nekaj živine. Baje so otroci v neki hiši zažgali. Bilo je okoli šest požarnih bramb na mestu. Ubogi ljudje, izmed katerih večina ni zavarovana.

š **Kosa skozi glavo.** V radgonski okolici se je peljal posestnik Hirzy z vozom na polje. Med potjo so se pa splašili konji in Hirzy je padel tako nesrečno z glavo na koso, ki se je nahajala na vozu, da se mu je ta zadrla za desno uho in pogledala vun pri desnem sencu. Upajo, da Hirzy okrevi.

š **Grad Wixelstätt** pri Celju je kupil grof Neuhaus St. Mauro.

š **Zelo zanimiva govorica** kroži po Celju. Dolgo časa se ni vedelo, kdo daje pravce novemu kurzu pri »Domovini«. Sedaj je mož,

ki ima novo »Dom.« pisavo na vesti, stopil iz ozadja, ter sam priznal, da je »Domovini« nasvetoval, nastopiti brezobzirno liberalno pot. Ta mož je, dr. Josip Serbec, ki se je pred par leti še jokal za štajersko slovo. Omenimo, da so odločilne osebe pri konzorciju »Domovine« dr. Vrečko, dr. Snec, Fr. Jost.

Š Promoviran je bil na vsučilišču v Gradcu za doktorja prava g. Florijan Kukovec.

Poslano.

Dragi prijatelj! V včerajšnji »Narod« si spravil brez vsake potrebe, posredno ali neposredno, poročilo o tajni seji odbora zdravniške organizacije. Ne oziram se na to, da akademično izobražen človek ne raznaša v svet tajnosti, ki so za širšo javnost brez vsakega pomena in brez vsake važnosti, povdarjam pa, da je to poročilo s prozornim namenom izkrivljeno, zavito, deloma neresnično, ter politično izrabljeno. Stvar okusa je, tirati nepolitичne stvari v javnost v namenu, opozoriti občinstvo na svojo dragoceno osebo, obenem pa materijelno škoditi dvema kolegoma. Meritorno se danes ne spuščam v odgovor iz stvarnih razlogov. Storim primerne korake in od uspeha teh korakov je odvisno, je-li dam Tvoji plemenitosti primeren odgovor. Dotlej ostani zdrav!

V Ljubljini, dne 22. junija 1907.

Dr. Ivan Zajec.

2 ključavničarska strojna pomočnika

s dobrimi spričevali in z izkazom, da sta službovala pri strojih, se sprejmeta takoj.

Predstaviti se je osebno pri ravnateljstvu c. k. tobačne tovarne v Ljubljani.

Za počitniško dobo se oddajo v najem v Tacnu št. 18. pri »Kajžniku« pod Šmarno goro

2 sobi, kuhinja in vrt.

Več se izve pri mostničarju na mostu v 405 Tacnu pod Šmarno goro.

VABILO

na

redni občni zbor

„Hranil. in posojil. v Leskovici“

,registrirane zadruge z neomejeno zavezo, ki se bode vršil

dne 30. junija ob 3. uri popoldne

v prodajalnici

„Kmetijskega društva v Leskovici“.

DNEVNI RED:

1. Sprememba pravil.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Potrjenje računskega zaključka za l. 1906.
5. Volitev načelstva, računskega pregledovalca in njegovega namestnika.
6. Slučajnosti.

1353 1-1

Načelstvo.

FRANC JOZEFOVA grenka voda.

Najcenejše

dežnike in solnčnike

domačega izdelka

priporoča po najnižji ceni in najboljši kakovosti slavnemu p. n. občinstvu in preč. duhovščini

JOSIP VIDMAR

v Ljubljani

Pred škofijo št. 19. — Stari trg št. 4.

Prešernove ulice št. 4. 163 62-18

Popravila točno in ceno.

3 izurjene mizarske pomočnike

sprejme takoj proti dobri plači

A. Rojina, mizarski mojster

Ljubljana, Wolfove ul.

GRAND HOTEL „UNION“.

V nedeljo, 23. junija t. l.

na restavracijskem vrtu

Veliki vojaški koncert

katerega izvaja

celotna vojaška godba pešpolka

štev. 27 kralj Belgijcev.

Začetek ob 8. zvečer. Vstopnina 30 krajcarjev.

C. kr. moško in žensko učiteljsiše v Ljubljani.

Štev. 337.

Razglas

o sprejemu v c. kr. učiteljsiše v Ljubljani za šolsko leto 1907/8.

A) Prosilke, ki žele vstopiti v I. letnik c. kr. ženskega učiteljsiša v Ljubljani, naj se zglase v sredo, 10. julija ob osmih. Sprejemne preizkušnje se prično tudi v sredo 10. julija ob dveh. V II., III. in IV. letnik se gojenke ne sprejemajo, ker ni prostora.

B) Zglasila za I. letnik o. kr. moškega učiteljsiša se bodo sprejemala v petek, 12. julija od osmih do enajstih. Preizkušnja iz posluha bo ravno isti dan od osmih do dvanajstih.

Ravnateljstvo c. kr. moškega in ženskega učiteljsiša v Ljubljani, dne 20. junija 1907.

Razglas.

V svrhu oddaje prizidave župnišču na Koroški Beli v proračunjenem znesku 7500 K in sicer:

1. za zidarska in dninarska dela	K 3400
2. za tesarska dela	1050
3. za mizarska, ključarska, steklarska in pleskarska dela	1900
4. za kleparska dela	130
5. za pečarska dela	560
6. za slikarska dela	200
7. za razna dela	260

toraj v skupnem znesku K 7500

se bode vršila dné 1. julija 1907 zmanjševalna dražba ob 10 uri na licu mesta na Koroški Beli.

Pismene ponudbe se izročajo stavbinskemu odboru za prizidavo župnišča na Koroški Beli.

Za varščino se zahteva 10%.

Načrti, troškovnik, kakor tudi splošni in posebni stavbeni pogoji so interesantom od 24. junija do 1. julija do desete ure dopoldan vsak dan na pogled pri županstvu na Koroški Beli.

Stavbinski odbor si pridrži pravico izbrati si ponudnike med došlimi ponodbami brez ozira na njihno visokost.

Stavbinski odbor za prizidavo župnišča na Koroški Beli

1421 (2 1) dné 20. junija 1907.

Staroznana „Pezdirčeva gostilna“

v Metliki zopet otvorjena.

P. n. slavnemu občinstvu si dovoljujem vljudno naznaniti, da sem prevzel že mnogo let obstoječo Pezdirčevo gostilno v Metliki št. 125. — Točil bom pristna semiška in metliška vina ter izborno pivo. Za dobro kuhinjo bode skrbnjeno. Sobe za tujce na razpolago, kakor tudi prostori za vozove in živino.

Za mnogobrojen obisk se toplo priporoča

Juan Honda, gostilničar.

Metlika, dne 22. jun. 1907.

Mikuláškova

LIBUŠE

Novo zboljšani, zakonito zajamčeni nedo-
1403 (10-1) sežni zobni creme.

Geslo in zadača vsakega zavednega Slovana bodi vporaba tega domačega izdelka:

V Ljubljani
trgovina
- Vaso Petričič -
(tudi na debelo).

Gostilničarski prostori

Francova nabrežje št. 15

se od 23. t. m. dalje za dobo ca. 2 mesecev **zatvorijo** zaradi obolenja lastnika **L. Fantinija.**

Letoviščno stanovanje

s tremi sobami in kuhinjo se odda takoj v priljubljenem kraju **Podbrezje**, postaja **Podnart.** — Natančnejša pojasnila daje **Ignacij Zupan**, cerkovnik v Podbrezji.

Postavno zavarovano.

Vsako ponarejanje kazni vo

Edino pristen je

Thierryjev balzam

z zeleno znamko „redovnica“.

Cena 12 majhnih ali 6 dvojnih steklenic ali 1 velika specialna steklenica s patent. zamaškom K 5.— franko.

Thierryjevo centifolijsko mazilo proti vsem se tako starim ranam, vnetjem, ranitvam, abscesom in oteklinam vseh vrst. Cena: 2 lončka K 3.60 se pošlje le proti povzetju ali denar naprej. — Obe domači sredstvi sta povsod znani in slovita kot najboljši.

Naročila se naslavlja na:

Lekarnar A. Thierry v Pregradu pri Rogški Slatini.

Brošura s tisoči originalnih pisem gratis in franko. V zalogi v skoro vseh večjih lekarnah in medicinskih drogerijah. 86 52—

AUSTRO AMERICANA

Potniki v Ameriko

Kateri želijo dobro, po ceni in kakovosti pelevati naj se obrnejo na

Simona Kmetelca

v Ljubljani Koroševske ulice 26.

Bohrevstna Pojasnila daje se brezplačno.

Istotam sprejmejo se dobri in zanesljivi zastopniki

c. kr. priv. Riuni-
one Adriatica d!
Sigurnost v Ljubljani
cesarja Jožefa trg
- - štey. 11 - -

Fr. Stupica, Ljubljana.

1344 2-1

Prodaja na debelo in drobno.

Firnež
le iz kranjskega lanenega olja
1619 100-40 prodaja
Adolf Hauptmann
v Ljubljani
prva kranjska tovarna oljnatih barv
firnežev, lakov in steklarskega kle-
ja. Največja zaloga
karbolineja in gipsa.

Rogaška Slatina

Štajersko.

Železniška postaja, pošta in brezojarski urad.

Prospekti zastoni.

Krasna lega, zrak poln kislika, brez prahu. Moderna uredba, živahno družab. življenje.

Popolnoma prenovljeno. Nova hydro elektr. mehan. therapeut. zdravilnica v velikem modernem slogu. Zdravljenje z mrzlo vodo, elektr. razsvetljava in banj. kopeli, inhalatorij, pneum. aparat, parne kopeli, elektr. masaža, solne kopeli, zdrav. gimnastika — Preizkušena zdravilnica za bolezni v želodcu, čreveh, na jetrih, ledvicah, kron. zaprtju, hemoroidah, kamnu, debelosti, slad. bolezni, dalje proti trganju, katarom v grlu in krhlu. Najmočnejši zdrav. vreli, podobni kot v Karlovih in Marijinih varih. — Novi hotel z dietetično restavracijo in novim vodovodom z izvrstno pitno vodo. 7463

P. T.

Dovoljujem si slavnemu občinstvu vljudno naznaniti, da sem **otvoril trgovino z mešanim blagom na Zaloški cesti 15**

Zagotavljam slavno občinstvo, da bodem vsestransko vstrezal izraženim željam, se istemu prav vljudno priporočam za obilen obisk in nakup špecerijskega in manufakturnega blaga.

1350 3-2

Z najodličnejšim spoštovanjem

Božidar Pavčič.

Staršeno, umetno in konstrukcijske ključavničarstvo.

Hydraulične vidre in sesalke

Josip Weibl

J. Spreitzer-ja nasl.

LJUBLJANA, Slomškova ulica 4.

priporoča se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v izdelovanje vseh v to stroko spadajočih predmetov: žično omrežje na stroj, obhajilne mize, ograje na mirodvoru, ebmejno omrežje, večna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike, strele-vode, železna okna, železne stole itd.

Specijaliteta: valjični zastori in solnčne plahte po najnovejšem sistemu s samodvigalnimi operami brez vijakov.

Franc Keber

urar in trgovec z zlatino in srebrnino

Ljubljana, Dunajska cesta št. 12.

Zahtevajte veliki najnovejši cenik, ki ga vsak dan razpošiljam brezplačno in poštne preste.

82-30 2636

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severonemškega Lloyd“ iz

Bremena New-York

s cesarskimi brzoparniki Kaiser Wilhelm II. Kronprinz Wilhelm, Kaiser Wilhelm d. Grosse.

Prekomorska vožnja traja samo 5-6 dni.

Natančen zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodne družstva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino-le pri

2518 52-30

Edvard Tavčar-ju, v Kolodvorskih ulicah št. 35.

nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vsa potovanja se ti-kajoča pojasnila točno in brezplačno. Postrežba pošena realna in solidna.

Potnikom namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, California, Arizona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington, nudi naše društvo posebno ugodno izvanredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta, kakor: Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd.

Razpis.

1356 3-3

Podpisani deželni odbor razpisuje nastopne

službe okrožnih zdravnikov

1. v Grosupljem, z letno plačo 1600 K
2. v Metliki, z letno plačo 1400 „
3. na Trati, z letno plačo 1600 „

Z vsako teh služb je združena aktivitetna doklada 200 K.

Razun tega bo prejemal okrožni zdravnik na Grosupljem od okrožno-zdravstvenega zastopa prispevek letnih 600 K, dokler ne dobi železniško-zdravniške službe na Grosupljem.

Prosilci za eno teh služb naj pošljejo svoje prošnje podpisane dežel. odboru do

15. julija 1907 t. l.

ter dokažejo svojo starost, upravičenje do izvrševanja zdravniške prakse, avstrijsko državljanstvo, fizično sposobnost, neomadeževano življenje, dosedanje službovanje ter znanje slovenskega in nemškega jezika.

Oziralo se bo le na take prosilce, ki so najmanj dve leti že službovali v kaki bolnišnici.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, 14. junija 1907.

Ivan Ogrin

oblastveno konces. zidarski mojster in stavbeni podjetnik na Vrhniki (Kranjsko)

si dovoljujem naznanjati slavnemu občinstvu in vsem interesovanim korporacijam, da sem povečal svojo stavbno podjetje ter isto vsem modernim zahtevam primerno opremil.

Prevzemam izdelavo načrtov in proračunov ter izvršitev zasebnih in javnih poslopij, kakor stanovanjskih hiš, vil, gospodarskih poslopij, cerkva, šol itd in vseh tozadevnih naprav, kakor napravo in ureditev ceste, kanalizacij itd.

Vse zgradbe izvršim solidno po modernih načelih in primernih nizkih cenah.

1207 13-3

Naprave za električno luč in gonilno moč za občine, tovarne, gradove, mlarne itd.

Proračuni za naprave v vsakem obsegu se radevolje izdelujejo.

Tehniški in elektrotehniški biro

Louis Patz & Co. Dunaj

860 26-10

VII./2., Kirchengasse 43.

Podružnica

c. kr. privil.

avstrijskega kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Ljubljani

sprejema depozite v upravo in v varstvo, izplačuje brez provizije kupone in izžrebane efekte, oskrbuje brezplačno revizijo pri žrebanjih in oddaja

SAFE-DEPOSITS

pod lastnim zaklepom stranke.

**Podružnica
: v Spljetu. :**

**Delniška glavnic
: K 2.000.000. :**

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice šte. 2 : : :

obrestuje

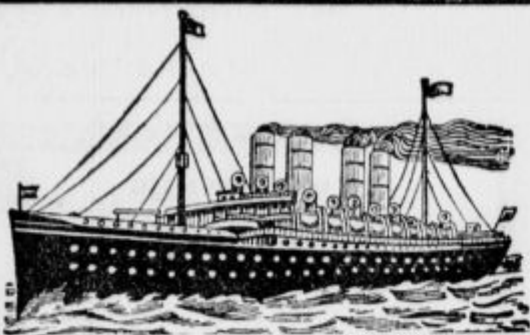
vloge na knjižice in v tekočem računu od dne vloge do dne vzdiga po 4 1/2 %.

Rentni davek plača banka sama.

**Sprejema zglasila za subskripcijo deležev snuje se »Hotelske družbe z omenjeno za-
vezo Triglav« po kron 500—, 1.000—, 5.000— in 10.000—.**

**Podružnica
: v Celovcu. :**

**Rezervni fond :
: K 200.000. : :**

je najpripravnější, najcenejša in najboljša pot

iz Ljubljane v severno Ameriko

ker to ni dolgotrajne mučne vožnje po raznih železnicah, nobenega prestopanja, ne prenočevanja in sploh nobenih postranskih stroškov med potjo. Parniki so prostorni, varni, zračni in snažni; vozijo vsake 14 dni. Hrana in postrežba najboljša. Pojasnila daje in karte prodaja glavni zastopnik **ANDREJ ODLASEK**, Ljubljana, Slomškove ulice 25, poleg cerkve Srca Jezusovega.

Kleparski pomočniki

le izurjeni samostojni delavci, dobe trajno delo proti dobri plači. — Todi **vodovodni monterji** dobe trajno delo pri **L. M. Ecker v Ljubljani.** 1392 3—2

Gospodična Marija Čebulj, roj. l. 1871. v Krašnji, se prosi naj svoje bivališče radi družinskih razmer naznaniti podpisane-
nemu. 1379

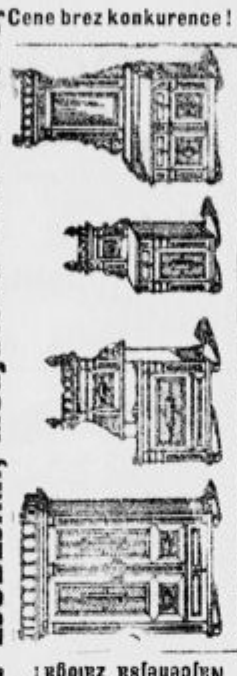
Ivan Čebulj
3—3 Krašnja

Polir

v več dobrih
: zidarji :

išče trajnega dela, ker v kratkem završe večje delo. Naslov pove upravnistvo.
1372 3—3

IVAN DOGAN,
mizarski mojster,
v Ljubljani, Medjatova hiša šte. 19.

Cene brez konkurence!
pripravlja svojo bogato zalogo hišne opreme. Spalne ter jedilne sobe za salone. Divane vsake vrste. Modroce, žimnice na peresih, podobne, ogledala, otročje vozičke itd. 579 14
Naročila se točno izvršujejo.
Cenik s podobami zastoj in franko.

GIMNAZIJSKI KONVIKT
benediktinskega samostana v Št. Pavlu
v lepi, zdravi legi v Lavantinski dolini na Koroškem.
Javna popolna gimnazija.
Prospekte razpošilja na zahtevo samostansko predstojništvo. — Sprejmo se tudi dečki-pevci proti štipendiji ali brezplačni hrani.

Hamburg-Amerika Linie
Vožnja traja dni 6 dni
izvrstna prilika za potovanje je in ostane
z najnovejšimi leta 1905 in 06 zgrajenimi velikanskimi parniki
„Amerika“ 24.000 ton
„Kaiserin Augusta-Victoria“ 25.000 ton
toraj še enkrat večji
kakor do sedaj veliki parniki z 8-12.000 tonami
Pojasnila daje zastopnik:
Fr. Seunig,
Ljubljana Kolodvorske-ulice št. 28
Odhod iz Ljubljane vsaki ponedeljek, torek in četrtek v tednu.

„Amerika“
E. Kristan
oblastveno koncesijoni-
rana potovalna pisarna
za
Ameriko
v Ljubljani Kolodvorske ulice št. 41
71 52—42
„New York“
Najcenejša vožnja v Ameriko.

Razglas.
Na c. kr. prvi državni gimnaziji v Ljubljani (Tomanove ulice št. 10) bodo sprejemne izkušnje za vstop v I. razred šolskega leta 1907/8 **dné 6. ju-
lija** in se prične ob pol 10. uri dopoldne.
Učenci, ki želijo delati to izkušnjo, naj se v spremstvu svojih staršev ali njih na-
metnikov oglasijo **dné 30. junija** med 1/29. in 12. uro pri gimnazijskem ravnateljstvu
ter s seboj prinesejo krstni list in obiskovalno izpričevalo.
Vnanji učenci se k sprejemnim izkušnjam lahko oglasijo tudi pismeno, ako pravo-
časno po pošti pošljejo gori imenovani listini.
Učenci, ki po svojem rojstvu in po rodbinskih razmerah pripadajo ozemlju c. kr.
okrajnih glavarstev v Črnomlju, Kranju, Novem mestu in Radoljici ali ozemlju okrajnih
sodišč v Kamniku, Kostanjevici, Mokronogu in Višnji gori, se smejo v ljubljanski gimna-
ziji sprejemati edino le po dovoljenju c. kr. deželnega šolskega sveta.
Ljubljana, dné 17. junija 1907.
Ravnateljstvo I. državne gimnazije.

„Vzajemna zavarovalnica“
Dunajska cesta št. 19. v Ljubljani Medjatova hiša.
zavaruje
1. Proti požarni škodi vsakovrstna poslopja, zvonove, premičnine in pridelke.
2. proti prelomu zvonove in
3. za življenje oziroma doživetje in proti nezgodam.
Edina domača slovenska zavarovalnica!
Svoji k svojim!

Podružnice:
Praga z menjalnicami: Oraben 25, Mala stran, Most ulice 17, Baden, Brno, Čelka Lips, Čelka Kamnica, Horavski Zwiberg, Ködlig, Novi Jiha, Pisen, Svltava in Liberec.
Menjalnice na Dunaju:
I. Wallzeile 10, II. Taborsstrasse 4, III. Ungargasse 77 (vogel Rennweg), III. Lö-
wengasse 27, IV. Wiedner Hauptstrasse 12, V. Schönbrunnerstrasse 80 a,
VI. Gumpendorferstr. 22, VII. Mariahilferstrasse 76, VIII. Lerchenfelderstrasse
132, IX. Alarstrasse 32, X. Favoritenstrasse 50, XVIII. Währingerstrasse 82,
XIX. Döblinger Hauptstr. 33, XIX. Hauptstrasse 32.
Menjalnična delniška družba 45 150—96
„MERCUR“
Dunaj, I., Wallzeile 10.
Akco. kapital K 20.000.000. Reser. zaklad K 8.500.000
Najkulantnejši
nakup in prodaja
vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnic, srečk,
deviz, valut in denarja.
Zamenjava in eskomptiranje
izrebanih zastavnic in obligacij, srečk in kuponov.

Tržne vesti.

22. junija 1907.

Pretečeni teden je bil precej bogat na raznih dogodkih, ki so vplivali ne le na efektivni trg ampak tudi na blagovna tržišča. Razpust ruske dume, kriza v Egiptu, gospodarski program prestolnega govora, difference med avstrijskimi in ogrskimi rafinerijami sladkornja glede bruselske konvencije, poročila poljedelskih ministrov o položaju setvi, te in druge momente so vnašale v tržišča. Žitna tržišča so seveda v prvi vrsti vnašale uradna poročila o položaju in sicer je avstrijsko poročilo pritisnilo cene obeh državnih polovic. Poročilo avstrijskega ministrstva se ugodno glasi, medtem ko se ogrski ni otrslo svoje pesimistike.

Iz zadnjega avstrijskega poročila posnemamo, da se je položaj jako zboljšal in da lahko pričakujemo dobro srednjo letino. Pšenica in rž jako dobro stojita, ker je bilo vreme zelo ugodno, posebno jarina dobro uspeva. Oves in ječmen kažeta tudi dobro. Vinska trta bo obrodila neznatno na Štajerskem, dobro na Kranjskem in Primorskem, jako dobro v Dalmaciji. Sadje na povsod jako slabo kaže, veliko je kriv razen mrčes, ki je škodoval posebno cvetu.

Hmelj je vsled neugodnega vremena precej zaostal, lan se je dobro razvil. Košnja je jako dobra.

Ogrsko uradno poročilo se glasi neugodnejše, ter se ne razlikuje skoraj nič od zadnjega poročila. Tudi to poročilo omenja znatno škodo na raznih pridelkih, ki jo je povzročil mrčes. Kakor kaže je to leto jako ugodno za mrčes in golazen. Ogrsko poročilo je ostalo brez vpliva, ker cenitve odgovarjajo pričakovanju in so itak že eskompitirane v kurzi, pač pa je avstrijsko poročilo pritisnilo cene, kakor že omenjeno. Ogrska je takoj nižje notirala. Da ta vpliv ne bo trajen, se razume samo ob sebi. Avstrijski pridelek ne pokrije domačega konzuma. Ako je naša letina dobra, pride s začetkom kampanje lastni izdelek v konzum in import ogrskega blaga je s prva majhen. Ta slučaj pride letos našim poljedelcem jako prav, ker bodo za svoj izdelek vtaknili dober skupiček v žep. Z ozirom na današnjo konstelacijo cen bo do leto na boljsem ko lansko leto. Akoravno letošnja letina ne doseže lanske, vendar so danes cene znatno boljše.

Na tržiščih vlada tišina, ni prometa, ni kupcev ne ponudnikov. Uradna poročila so za nekaj znižala cene in povečala brezdelnost. Tendencia je medla in kurzi le nominalni. Ugodno vreme povečuje stagnacijo. Mlačnost vlada tudi na termiskem trgu Budimpešte.

Pšenica. Ponudbe zmernje, brez zanimanja, tendencia medla, cene stalne, termini popuščajoci. Oktobar 10/28/29.

Rž, oktober 8/38/39.

Oves, oktober 7/40/41. Ponudbe jako obširne, konzum majhen.

Koruza, julij 5/93/94. Maj 1908 5/96/97.

Moka dela preglavico mlinom. Konzum je jako trdovraten in noče nič vedeti in slišati o visokih cenah. Kupčija je jako počasna, odpoklici nezadostni, zaloge so se znatno pomnožile, bolj v belih vrstah, temne vrste gredo primeroma dobro iz rok. Le na podlagi promptnih žitnih cen je tuptam kak sklep za jesen mogoč, na podlagi oktobrskega kurza je popolnoma izključen.

Sladkor. Za julij je liberirano 7% kontingenta, cena nespremenjena. Promet je postal nekoliko živahnejši, vendar ponudbe niso obsežne.

Petrolej. Avstrijski petrolej je poskočil v ceni na Nemškem. Pridobitev sirovega olja je jako narasla. Standard Oil Company bo baje iz proste roke likvidirala. Ta trust je trpel zadnji čas velike izgube. Amerikanci so bolj energični in so začeli poštno klestiti po tem velikanskem izsesovalcu. Razne nepravilnosti so povzročile tožbe in obsodbe v raznih državah. Uradništvo družbe sicer zanika likvidacijske namene. Tudi pri nas v Avstriji imamo podobno roparsko družbo in sicer železniški kartel. Jako potrebno je, da se kaj ukrene proti tem roparskim vitezom.

Spirit ni le vstrajal pri svojih visokih cenah, ampak se je le še napel, ali to napetost so povzročili lastniki s tem, da so blago zadrževali. Konzum je nekoliko padel.

Kava. Poročila pravijo, da zadružujejo trgane sadu, ker hočejo zapozniti letino in kvaliteto dvigniti. Letina bo znašala okoli 9 mil. vreč. Zadnjič smo poročali, da proti Braziliji kriza, podobna vinorejni krizi na Francoskem. To možnost je sicer zanikal generalni komisar San Paolo države, vendar prizadeti krogi se niso dali prepričati, ker položaj Braziliji kriza, podobna vinorejni krizi na Francasu so znašale svetovne zaloge okoli 10 mil. vreč in letina se je cenila na okoli 15 mil. vreč. Vlada je mislila da bo z nakupom kakih 2—3 mil. vreč uspešno posegla vmes in regulirala cene. Ali letina je vrgla dosedaj čez 19 mil. vreč na trg, treba je bilo kupiti čez 7 mil. vreč in še to brez kakega uspeha. Z najemom posojil se je dolg jako povečal. Tudi evropske banke so znatno angažirane. Pogoji sicer niso znani, gotovo pa je kredit omejen na gotov rok. Tedaj ni izključeno, da bodo finančne težkoče sile morda v neugodnem času prodati zaloge. Braziljanske vlade si sedaj žele »neugodne letine«, katera bi jih rešila iz zagate.

Pločevina, črna in bela je jako stalna v ceni.

Pločevina, črna in bela je jako stalna v ceni.

Hmelj. Novi rastlini niso ugodne noči, ktere so prehladne. Vohče pa se rastlina dobro razvija, akoravno je jako zaostala za drugimi leti.

Promet lanskega blaga je skromen, akoravno bi se lastniki radi znebili blaga.

Zatčko blago zahteva K 120—150 za 50 kg., druge provenience srednje blago pa se dobi po 100 K, kaka je barva in kvaliteta.

Otrobi za takoj stalni, za pozneje cenejši. **Bombaž.** Tržišča s tem blagom so postala zavetišče špekulacije. Amerikanski bombaž se je povzpela na najvišjo točko, katere že več let ni zavzemal. Sicer je leta 1903/04 hotel ameriški spekulant D. D. Sully pograt bombaž navzgor in se mu je to za kratko časa posrečilo, ali potem mu je zmanjkalo sape.

Letina bo baje letos slaba, vendar do oktobra pokriva stara letina konzum, ki je vsled ugodne konjunktore tekstilne in industrije jako narasel. Predilnice so angažirane še za prvo polovico l. 1908. Zadnji bombaževni internacionalni kongres na Dunaju se je tudi pečal z vprašanjem kako preprečiti ekscese bombaževnih spekulantov.

Učenca

sprejme **Franco Sark**, špecerijska trgovina Ljubljana, Kolizej. 1406 (4—1)

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Panorama Kosmorama

v Ljubljani
Dvorni trg šte. 3,
pod „Narodno kavarno“
Električna razsvetljava.

Od 23. junija do vstevši 29. junija 1907:

Kalifornija

Razpisuje se služba

ORGANISTA

z letno plačo 500 K in prostim stanovanjem.

Po zadovoljivem uspehu sme računati tudi na prosto možno biro. 1380 3—3

Cerkveno predstojništvo na Rakl.

Kuverte s firmo,

- pisma, -

- račune itd. -

izvršuje natančno po

: naročilu :

: Katoliška :

: tiskarna :

v Ljubljani.

Dobro idoča

: pekarija :

v Mengšu se

odda v najem.

Poizve se istotam

1375 št. 89 3—3

1398 6—2

M. Podkrajšek

frizer za dame in gospode
sv. Petra cesta 35.

Kupujem strižene in zmešane lase, ker jih potrebujem za lastni izdelek in ne za promet, vsled česar jih plačujem dražje kakor vsak drug.

Sprejemam tudi po pošti.

Išče se poslovodja

za trgovino z mešanim blagom pri tvrdki konsumno društvo v Staremtrgu pri Ložu.

Mesečna plača 100 kron, event. prosto stanovanje. Ponudbe sprejema do 1. septembra t. l. načelstvo.

Dobro ohranjen

dalibor

„Klepjarjevega“ zistema se poceni proda. Več se izve pri lastniku **Petru Rozmanu** na Savi — 1415 Jesenice, Gor. 4—1

Išče se majhna dobra

gostilna

na deželi v najem. Pisma postrestante 1410 K. T. Celje. (2—1)

Išče se majhna dobra vpeljana

trgovina

(filijalka) na deželi na račun. Varščina 600 K, in še več. Pisma pod Trgovina 600. postrestante Celje. (2—1)

Organist in cerkvenik

z dobrimi spričevali

dosedanjega službovanja želi sprejeti

službo organista in

cerkvenika. — Naslov

prosilca pove iz pri-

jaznosti „Upravništvo

tega lista“.

Orehe . . . 362 1—1

suhe gobe

kumino . .

oves . . .

sploh vse dež. pridelke

kupi **Anton Kolenc** v Celju.

Ustanovljena 1. 1888. **Tovarna pečij.** Ustanovljena 1. 1888.

založnik zveze ces. kralj.

avstrijskih državnih uradnikov.

ALOJZIJ VEČAJ

LJUBLJANA, — Trnovo, Opokarska cesta, Veliki stradon šte. 9

priloga vsem stavbnim podjetnikom, čistili duhovščini in sl. občinstvu svojo veliko zalogo najtrpežnejših in sicer od najmodernejših prejšnjih in poljubno barvanih do najpriprostejših

prstenih pečij 1181 26—5

različnih vzorcev kakor: renaissance, barok, gotsko, secesion itd., kakor tudi štedilnike in krušne peči lastnega in domačega izdelka po najnižjih cenah ter je v svoji stroki popolnoma izvežban. Ceniki na zahtevo brezplačno in franco.

1413 (3—1)

Razpis.

Za **zgradbo okrajne ceste Čatež-Lipa** na 15.000 K proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom

javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela obsegajoče ponudbe z napovedbo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračunjene naj se predlože do

15. avgusta t. l. ob 12. uri opoldne

podpisanemu cestnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za edno krono, doposliti je zapečatene z nadpisom:

„Ponudba za prevzetje gradbe okrajne ceste Čatež-Lipa“.

Ponudbi mora biti dodana izrečna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsebini in da se jim brezpogojno ukloni. Razen tega je dodati **kot vadij 50% stavbnih stroškov** v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Cestni odbor si izrečno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo. Načrti, proračuni in stavbni pogoji so na ogled v obč. pisarni v Ribnici.

Okrajnocestni odbor v Ribnici.

Spretnega brusarja :: za krtiče s pokrovi
(Deckelkardenschleifer) išče **bombažna predilnica in tkalnica v Tržiču** (Gorenjsko).
Tozadevne ponudbe, opremljene z dobrimi spričevali in referencami vpslati je naravnost imenovani podjetnici.
1400 3—2

V vročem letnem času
je priporočati dobro in ugajajočo **osveževalno in mizno pijačo**
pripravno za primešanje vinu, konjaku ali sadnim sokovom, za to opozarjamo na
MATTONLEV GIESSHÜBLER
naravna **alkalična kislina**
Ta pijača vpliva ohladilno in oživa oče, vzbuja slast do jedi, pospešuje prebavljenje. Po letu je ta pijača pravo krepilo. (VIII.)
Izvirnik: **Giesshübl Sauerbrunn**, Saliz. postaja, zdravilno kapališče pri Karlovih varih. Prospekti nastoj in franco.
V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih pecerijskih prodajalnicah in trgovinah s jestvianimi in vinom.
Zaloga pri **Mikael Kastner-ju** in **Peter Lascnik-u** Ljubljani. 114 52—54

Potovalci
(akviziterji)
za zavarovalnico na življenje in rente, se sprejmejo pod ugodnimi pogoji. 1279 3—3
Poprašati pod „N. D. Z.“, Spodnja Šiška, poste restante.

1 ali 2 = krojaška pomočnika
sprejemem takoj. — **Josip Hočevan**, krojaški mojster v Celju. 1401 2—1

Prva domača slovenska pivovarna **G. Auerjevih dedičev**

Ustanovljena leta 1854. v Ljubljani, Wolfove ulice šte. 12 Štev. telefona 210.

priporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje izborne

marčno pivo v sodcih in steklenicah.

1431 100-6

OSREDNJA BANKA

Vloge na knjižice in račun 4 % in 4 1/2 %.

Kupovanje in prodaja vredn. papirjev.

Uprava in števila zaloge brezplačno.

ČESKIH HRANILNIC

Podružnica: DUNAJ, I., Wipplingerstr. 22.

(Ustredni banka českých spořitelén)

Posejla okrajem, mestom, občinam in drugim javnim korporacijam pred amortizacijo na 4 1/2 % in 1/2 %, upravne pristojbine. Financiranje javnih podjetij. Emisija lastnih 4 % bankovnih obilgaci, katere uživajo pupilarno sigurnost in se smejo rabiti za vsakovrstne kavlje.

Del. kap. 7.000.000—

Telegram: „Sporobanka“.

Depoziranje kavlji in vadij raznih vrst.

Ekonomi menije same denarnih zavodov.

Bankovne informacije in svete brezplačno.

HLODE!!

kupuje po najugodnejših cenah proti gotovini parna žaga **DEGHENGI** v Ljubljani, in sicer:

smrekove od 30 cm debele naprej kub. met.	K 19-50
jelkove „ 30 „ „ „ „	K 18-50
borove „ 30 „ „ „ „	K 18-—
hrastove „ 30 „ „ „ „	K 38-—
„ plohe „ 8 „ „ „ „	K 70-—

od mero in sicer od 22 do 29 cm de-ele in škartne hlode 1/3 manj.

Postavljeni franko Ljubljana, državni kolo-dvor Šiška. 225 44

Ne kupite nobene ure dokler niste prejeli mojega velikega cenika

gld. 1-50

gld. 3-50

nikel. Roskopf uro	gld. 1-50
srebrno z dvojnimi pokrovom	3-—
z 3 srebr.	5-—
plosk. jeklene ure	3-50
prave Roskopf - patent.	3-50
prave „Omega“	9-50
srebr. oklopne verižice	1-—
14karatne zlate ure	8-50
14karatne zlate verižice	10-—
14karatni zlati prstani	2-—
stenske ure 70 cm	3-50
z bitjem liki zvonu	5-—
z godbo	6-—
s kukavico	2-50
kuhinjske ure	2-20
budilke	1-20
budilke ponoči svetee	1-60
z dvojnimi zvoncem	1-50
budilke z bitjem in zvonjenjem liki zvonu	2-50

Triletno pismono jamstvo za neprimerno denar nazaj. Razpošilja po povzetju urar, zapriseženi sodni cenilec

Maks Böhmel, Dunaj, VI, Margarethenstr. 27 (v lastni hiši). Zahtevajte moj cenik z 2000 slikami zastoj in poštne prosto. 788 52-7

2 pomočnika in 2 učenca sprejme za mizarsko obrt Val. Fortuna, Bo-rovnica. 1308 3-2

HIŠA

z vrtom, blizu artilerijske vojašnice v Ljubljani. se prodaja pod ugodnimi pogoji. 1187 0-9

Vprašanja sprejema upravništvo „Slovenca“

Veliki novi cenik s koledarjem po pošti zastoj.

Lepa birmanska darila.

Zahtevajte švicarske Union-ure, katere so naj-boljše in le 1. vrste.

Zaradi velikanske zaloge, katero sem osebno v Švici pred podraženjem nakupil, mi je mo-goče vsakomur najboljšo postreči.

Mojo zalogo si lahko vsakdo ogleda, da se prepriča.

Tudi imam na novo urejeno bogato za-logo **verižic, uhanov, zapestnjo** itd.

Nikel cilindar-remot. ura	gld. 2-40
Srebrna „	3-80
„ anker-remont. „	5-—
Srebrna verižica	1-—
14 karatna zlatna ura	12-80

Fr. Čuden

urar in trgovec na drobno in debelo, delničar švicarske tovarne Union-ur

v LJUBLJANI, nasproti frančiškanski cerkvi.

131 46

Katoliška bukvarna v Ljubljani

priporoča za čas prvega sv. obhajila sledeče knjige:

Nagelschmitt, **Die Feier der ersten heiligen Kom-munion der Kinder.** Predigten, Anreden und Skizzen. VI+390 str. K 3-84.

Zapletal, **Kurze Anreden zur Vorbereitung auf die erste heilige Kommunion.** XII+120 str. K —80.

Wacker, **Geschichten für Neukommunikanten** für die Zeit vor und nach der ersten h. Kommunion. IV+319 str. vezano K 2-16.

Beispiele und Erzählungen zum Katechismus der kath. Religion für die Volksschulen nach den einzelnen Glaubensartikeln, den Geboten und den heiligen Sakramenten (Walk.) K 2-16.

Schmitt, **Anleitung zur Erteilung des Erstkom-munikanten-Unterrichtes.** X+356 str. K 3-12.

Schwillinsky-Gill, **Anleitung zum Erstbeicht-, Erst-kommunion- und Firmungsunterricht** in ausführ-lichen Katechesen, nebst zehn Kommunionanreden und Gebeten. IV+184 str. K 1-50.

Hermann, **Unterriht für Erstkommunikanten** in vollständigen Katechesen. IV+170 str. K —90.

Arndt, **Der heilige Stanislaus Kostka.** 255 str. K 1-80.

Meschler, **Leben des hl. Aloysius von Gonzaga,** Patrons der christlichen Jugend. XII+311 str. K 4-32.

Prvoobhajancem primerna darila:

„**Solski molitvenik**“, spisal dr. Gregorij Pečjak. Mo-litvenik je posebno primeren za šolsko mladino obojega spola v ljudskih šolah. Cena: z rudečo obrezo 80 vin., z zlato obrezo 1 K 20 vin., fin šagrin (vatirano) 2 K 30 vin., najfinejša tele-tina (vatirano) 3 K 70 vin.; po pošti 20 vinarjev več.

„**Večno življenje**“, spisal dr. Gregorij Pečjak. Mo-litvenik je po svoji vsebini primeren za dijake srednjih šol. Cena: z rudečo obrezo 1 K 20 vin., z zlato obrezo 1 K 60 vin., najfinejša teletina (vatirano) 3 K 70 vin., po pošti 20 vinarjev več.

Rafael ali nauki in molitve za odraslo mladino. Spisal Jožef Kerčon 350+X str. **Znižana Cena.** Nova, zelo lična in trpežna vezava: rudeča obreza K 1-—, zlata obreza K 1-50, fina vezava, mehke vatirane platnice, zlata obreza K 2-—. — Najpopolnejši molitvenik za mladino s potrebnimi poduki itd. Med drugim obsega tudi šestnedeljsko in mnogo drugih pobožnosti k sv. Alojziju in sv. Stanislavu. Poleg tega je pri-meroma najcenejši molitvenik.

Finžgar, **Bogu, kar je Božjega.** Jako fin molitvenik v zelo priporočni obliki, se dobi vezan v fine, pregibljuje platnice za dečke in v fine vatirane platnice za deklice. Cene molitve-niku v vezavah za dečke: z rudečo obrezo 1 K, fino šagreno usnje, zlata obreza 2-20 K, najfinejša teletina 3 K. — Cene molitveniku v vezavah za deklice: fina vezava z zlato obrezo 1-80 K, fino šagreno usnje 2-20 K, najfinejša teletina 3 K.

Zu Gott mein Kind! Belehrungen und Gebete für Firm-linge und Erstkommunikanten von P Cölestin Muff, vezano z zlato obrezo 1-56 K.

Der große Tag. Eine Erinnerungsgabe den lieben Erstkom-munikanten, dargereicht von Bernard Arens S. J. vezano zlato obrezo 3-60 K.

F. P. Vidic & Komp., Ljubljana

opekarna in zaloga peči, nudijo vsako poljubno množino patentiranih

zarezanih strešnikov

„Sistem MARZOLA“ (Strangfalzziegel) „Sistem MARZOLA“

Barve: a) rdeči naravno žgani, b) črno impregnirani.

Najličnejše, najcenejše in najpriprostejše strešno kritje.

Vsak strešnik se zamore **na late pribiti ali pa z žico privezati**, kar je gotovo velike važnosti za kraje, ki trpe po močnem vetru in burji.

Vzorci in prospekte pošljemo na željo brezplačno.

Sprejmejo se zastopniki. Takojšnja in najzanesljivejša postrežba. Sprejmejo se zastopniki.